

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIAN INDEPENDENCE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 6 (2084)

1974 m. VASARIO - FEBRUARY 12 d.

CANADA - MONTREAL (Established 1941)

SAVAITINIŲ IVYKIŲ APŽVALGA

RINKIMAI ANGLIJOJE

Konservatorių Ministras Pirmininkas Heath paskelbė naujus rinkimus vasario mėn. 28 d. Priešas: anglikas paskelbtas streikas, sekmadienį, vasario 10 d. Atrodo, kad rinkimai vyks šūkiu: Kas valdo kraštą — Unijos ar Vyriausybė? Mat, vyriausybė nustatė, kad atlyginimų pakėlimai Anglijoje neturi viršyti 16%, o anglikas nori apie 30%. Heath pasiūlė unijoms streiką atidėti po rinkimų, bet unijos nesutinka. Anglijoje dabar dirbama tik tris dienas į savaitę, o streikui prasidėjus, žadama perėti prie dešimties darbo dienų savaitėje. Mat, 70% Anglijos energijos gaunama iš anglių. Anglikasams atsiskius dirbti viršvalandžius, pritrūko anglių ir teko trumpinti darbo savaitę. Tada labai sumažino krašto produkciją ir veda Angliją prie visiško bankroto.

Buvusiame parlamente konservatorių partija turėjo 320 atstovų iš bendro 630 skaičiaus. Dešimt atstovų turėjo maža liberalų partija, o likusius-darbo partija su buvusiu ankstesnėje darbiečių vyriausybėje premjeru Harold Wilson. Spėjama, kad rinkimus laimės konservatoriai su padidintu atstovų skaičiumi.

KANADA ANGLŲ AKIMIS

Du "Star" reporteriai panoro sužinoti kiek angliška Didžiosios Britanijos publika žino apie Kanadą. Pasiūdo, dauguma nežino labai mažai, kadangi mokyklose beveik nieko apie Kanadą nedėstoma, o ir laikraščiai labai retai apie ją teusimena.

Iš idomiesnių pasisakymų minėtini:

Į klausimą kuo, (angliais, malkomis ar centraliniu šildymu) kanadiečiai šildo 75% atsakė, kad malkomis, likusieji kad centraliniu šildymu ir niekas — kad angliais.

Kiek Kanadoje gyventojų (2,22 ar 220 milijonų), 60% sakė, kad 220 milijonų, 20% kad 2 mil. ir tik 20% parinko teisingą atsakymą — 22 mil.

Kokla Kanados sostinė (Ottawa, Toronto ar Montreal?) 60% atsakė, kad Toronto, 30% kad Ottawą ir 10% kad Montreal.

Koks Kanados piniginis vienetas (doleris, svaras ar drachma?) 15% pasisakė už drachmą, o likusieji per pusę už dolerį ir už svarą.

Koks Kanadoje vidutinis uždarbis savaitę (\$100-\$125, \$160-\$185 ar \$300-\$325?) Beveik 95% pasisakė už \$300-\$325. Tikrumoje yra

tik \$165.56.

Kas yra Pierre Trudeau? Beveik visi atsakė, kad jis yra ministras pirmininkas ar prezidentas, tačiau buvo ir idomių išimčių, būtent, kad jis yra filmų žvaigždė, Kanados revoliucionierius, garsus seksualinis žudikas, o vienai 16 metų studentei jis yra Barbara Streisand artimasis vyras.

SU VELNIU OBUOLIAUTI...

Vatikanas po šio paskutinio pasaulinio karo desperatiškai siekia katalikų bažnyčios ir Sovietų šferoje esančių katalikiškų kraštų santykių šio kito tokio sunormavimo. Tas Vatikanas pastangas labai komplikuoja politiniai emigrantai Vakarų kraštuose. Paskutinis tos rūšies įvykis yra Vengrijos titulinio primato kardinolo Mindszenty degradavimas.

Kardinolas Mindszenty vakarų imigrantams yra jų kovos prieš bolševizmą simbolis. Iš 81 savo amžiaus metų jis 30 metų praleido nacių ir komunistų kalėjimuose arba arešte. Jokios Vatikano pastangos nepadėjo, kad jis gražumu atsiskytų Esztergon arkivyskupo sosto ir Vengrijos primato titulu. Pagaliau praeitą savaitę Vatikanas paskelbė, kad tie titulai iš jo atimami. Kardinolas Mindszenty dabar gyvena Vienoje, Austrijoje.

Tatai yra dar vienas principo paaukojimas brutaliai jėgai, ir tai tokios institucijos, kuri kaip tik tą atsparumą turėtų rodyti. Popiežius Paulius VI ta proga pareiškė jam simpatija ir jo priešinimasis komunizmui pavadinęs — "erškėčių karūna".

100 MILIJONŲ NEIMA

Cree indijonai ir Inuit eskimai atmetė Quebeco premjero Bourassa 100 mil. dol. kompensacijos pasiūlymą ir įgaliavo savo advokatus eiti į teismą dėl James Bay elektros jėgainės statybos. Esa, jie nori ne pinigų, bet žemės medžioklei ir žvėjybai. Vietoje pasiūlyto 2000 kv. mylių rezervato jie norėtų gauti 30,000 kv. mylių plotą.

Nėra abejojimų, kad elektrinės statyba bus tęsiama, ypač dabar, kai alyva taip pabrango. Gi hydro elektrinių stočių elektrą, kartą jas pastatius, labai mažai bekalnuoja ir yra neišsibaigiantis energijos šaltinis.

KANADIŠKAS "PLAYBOY"

Toronte bus leidžiamas "sex" žurnalas "Success", panašus į pasaulinį "Playboy". Leidėjas — Jack Wall, įvairių karjerų žmogus, anot jo, "32 metų pakellui 60". Jis kainuos \$1.50 už numerį

ir tikimasi jo išparduoti Kanadoje 200,000 egz.

Pareikalavimas Kanadoje tokiam žurnalui esąs didelis ir ta spraga, anot leidėjo, turinti būti užpildyta. Jis tikisi, kad sekančio mėnesio "Miss nude" fotografija padės jam pasiekti tų 200,000 egz. rinką. O ta "Miss nude" būsianti ne kas kita, kaip ruošė, ilgaplaukė, 34-24-34, Denise Bujold, garsios montrealistės artistės Genevieve Bujold pusėsėrė, kilusi iš New Brunswick. Ji tikisi per "Success" atkreipti į save filmų magnatų dėmesį ir padaryti karjerą.

• Sovietų prekybos viceministras pasiūlė amerikiečiams parduoti kviečių dabartine rinkos kaina. Sovietai pirkto prieš metus laiko kviečius iš amerikiečių po \$1.65, o dabartinė kaina yra \$5.80 už bušelį. "Galbūt, kad kai mes pirkome iš jūsų kviečius, rinkos kaina buvo žema, bet gi mes ir Aliaską jums pardavėm tik už 7 milijonus dolerių. Ar mes dėl to dejuojame?" — atrėžė sovietas.

• Kanados ir JAV santykiai kiek pablogėjo. Pirmiausia,

JAV nori, kad kanadiečiai už savo naftą imtų mažiau, negu jie turi mokėti Venecuėlai, kurios nafta atvežama rytų Kanadon.

Antra, amerikiečiai pasi-piktinę, kad Kanada eksportuoja sierą pigesne kaina, nei ji kainuoja pačioje Kanadoje.

Siera reikalinga gaminti sieros rūkščiai, trašoms, chemikalams ir tekstilėi.

• J. Tautų pranešimu, 1974 metais dėl keitimosi klimatinų sąlygų pasaulyje iš bado galės mirti apie 20 milijonų žmonių.

• Vatikanas, remiamas kitų krikščioniškų bažnyčių, siekia Jeruzalės miestą paversti tarptautiniu miestu.

• Juozapas Mindszenty, 81, neklausydamas Vatikano, parašė savo atsiminimus, kuriuos išleis viena vokiečių, o kita amerikiečių leidykla. Iš abiejų leidyklų kardinolas J. Mindszenty gaus po apie \$100,000.

• Brazilija importuos kavą iš kraštų, kurie ligi šiol kavą pardavinėjo pigiau už brazilus. Tuo būdu Brazilija nori įgauti tarptautinėje rinkoje kavos monopolį.

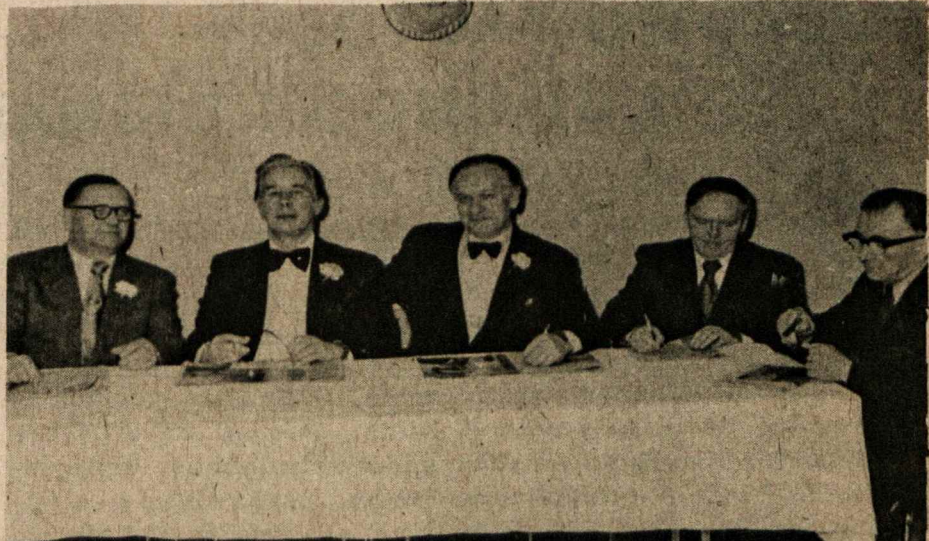
BENDRUOMENYBĖS

Ypatingame Kanados Lietuvos Fondo narių susirinkime, įvykusiame tuoj prieš eilinį metinį susirinkimą vasario 2 d. Lietuvos Namuose Toronte, buvo nutarta pakeisti lygšiolinį statutą taip, kad visi nariai turėtų tik po vieną balsą, nežiūrint jų įnašo dydžio. Taip pat, nustatyta naujas, vieno dolerio įsto-jimo mokestis. Anksčiau įsto-jimui reikėdavo šimto dolerių, už kiekvieną šimtą gautant po atskirą balsą.

Statuto pakeitimas jau iš anksto sukėlė nemažą dėmesį. Ejo kalbos, gandai, o tiek "N. Lietuvoje", tiek "T. Žiburiuose" tilpo pakeitimams priešingi straipsniai. Todėl šis ypatingas, tiksliai statuto

svarstymui skirtas, susirinkimas prasidėjo įtampoje. Mat, iš anksto išsiuntinėjame statuto pakeitimo projekte Fondo vadovybė tinkamai neišdėstė priežasčių tokiam keitimui. Daug kam visai pagrįstai atrodė, kad esama vadovybė ruošiantis neribotam laikui išalkyti Fondo vadžias.

Vietoj numatytos vienos, dvi su pusę valandos užtrukusiame posėdyje tiksliai su Fondo teisinio patarėjo Grant pagelba pavyko suprasti kodėl statutas yra keistinas. Pasirodė, kad nepelnei veikiančias fondacijas prižiūrinti federalinės valdžios įstaiga, suabejojo narių įnašų atleidimo nuo pajamų

Kanados Lietuvių Fondo metinio susirinkimo prezidentas: iš kairės: tarybos sekr. P. Januška, tarybos pirm. dr. A. Pacevičius, vald. pirm. V. Balsys ir susirinkimo sekretoriai: J. Karka ir V. Montvilas. Nuotr. St. Dabkaus

mokesčio tikslingumu. Būk, likti šimtine, nors ir apmo-nario teisės "nuperkas" šim-tas dolerių nesąs auka, bet mokesčių mokėtojų vertę turinti išlaida ir, kaip to-kią, neatleistina nuo apmo-kestinimo. Nepakeitus lyg-šiolinio statuto, Fondo privi-legijos mokesčių atžvilgiu galinčios būti nutrauktos. Fondo vadovybei iškilusi dilema kaip suvesti įnašų bei Fondo pajamų atleidimą nuo pajamų mokesčių ir įne-susių daugiau nei vieną šim-tinę daugiaropią narystę. Ji pasiūlė, kad Fondo Taryba galėtų tam pačiam asmeniui suteikti ir daugiau balsų už "Fondui padarytus nuopelnus ar paslaugas... jam sumokėjus vieną dolerį už kiekvieną papildomą balsą".

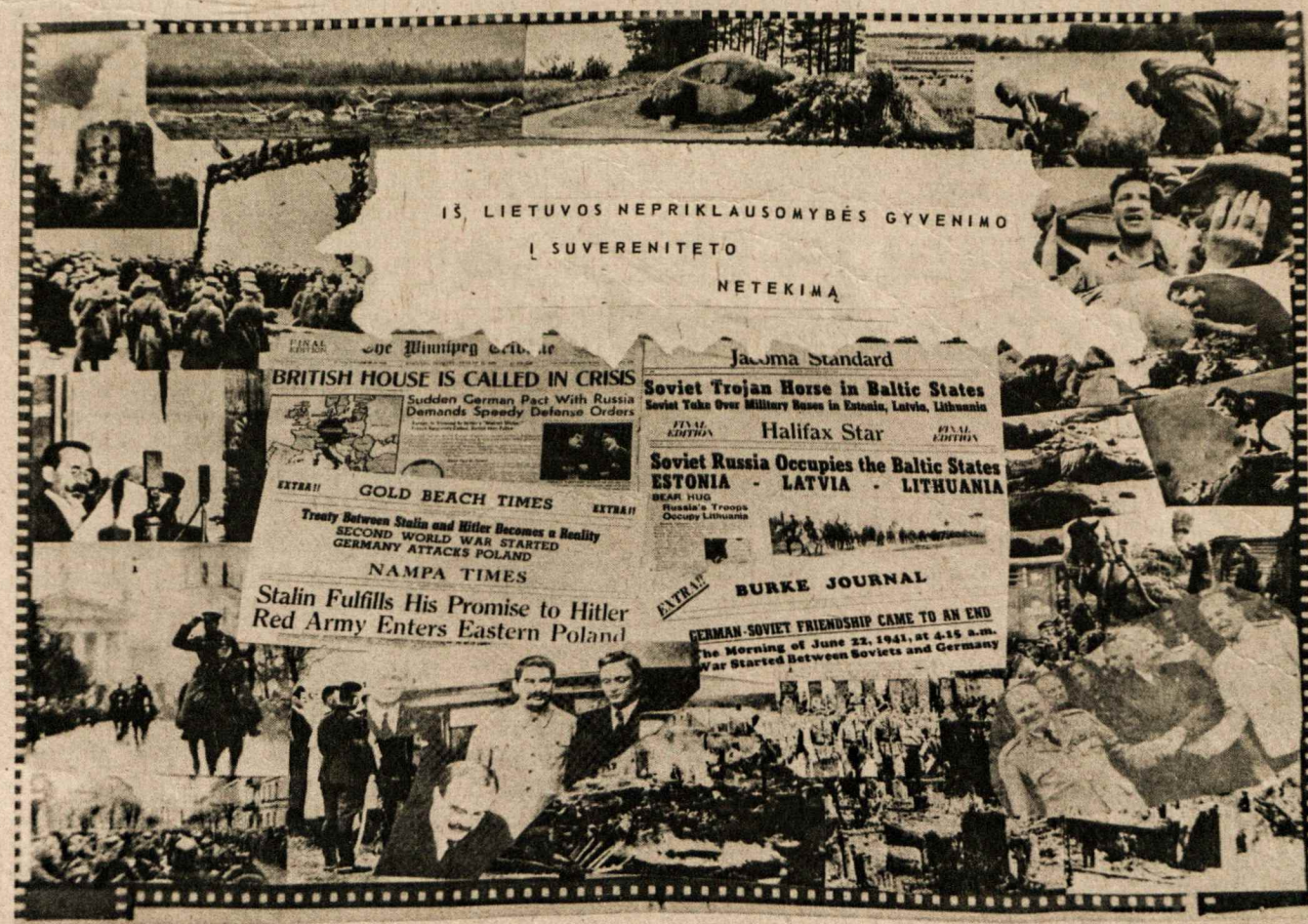
Besitaiskinant teisinę pa-dėtį, išliko nuomonių, jog reikėtų statutą palikti kaip jis yra. Tai yra, jeigu reikia, atsakyti pajamų mokesčių atleidimo teisės. Mokesčiai nesa tokie svarbūs, kad griautume nusistovėjusią tvarką. Valdybos išdėstymas pastebėjo, kad tai rimtai nu-pilginintų tiek patį Fondą, tiek jo narius. Daug kas rū-pinosi, kad nebeminint šimto dolerių, lygiateisiais nariais galėsia tapti įmokėję ir tik vieną dolerį. Gal įnašų pa-

likti šimtine, nors ir apmo-kestinamą? Fondo advokatas, tačiau, tvirtino, kad valdžios įstaigų akyse narių įsto-jimo mokestis skaitomas pajamo-mis, o jų 90 nuošimčių pri-valo būti išleidžiami eina-muose metuose. Tuo tarpu aukas leidžiama laikyti "in trust", pajamomis, skaitant tiksliai jų nuošimčius.

Galop susidarė dvi pagrū-dinės nuomonės. Fondo vado-vybės siūlymo šalininkai teigė, kad nedavus po balsą už kiekvieną šimtinę įnašą, Fondas nustos augęs. Apsisaugojimui nuo vadovy-bės galimos savivalės dali-nant balsus sau ir savo šali-ninkams tam pačiam asme-niui, būtų tvirtinamas metinio narių susirinkimo. Su tuo nesutinka, bet kuriame balsų dalinime imatė pavojų ir de-mokratinių principų neboji-mą. Jie stulė, kad nariai tu-rėtų tiksliai po vieną balsą, nežiūrint jų įneštų šimtinų skaičiaus, nei neapibrėžtų "nuopelnų". Jie nematė, kad žmonės dėjo ir dės po dau-giau nei vieną šimtą tam, kad įgytų didesnės galios Fondo tvarkyme. Tai patvirtino ir keli, stambesnes sumas įne-sę nariai.

Balsavime už pirmąjį va-dovybės (Stasio Pacevičiaus) siūlymą paduoti 249 balsai už antrąjį (Jono Sungailos -292. Viso paduotos 95 kor-telės su 551 balsais, taigi daugiau kaip pusė visų gali-mų balsų, nes šiuo metu Fonde turėtų būti apie tūk-santis šimtinų. Balsavimo nenu-lėmė nei "šimtininkai", nei "daugiašimtininkai", kaip kai kas mėgino teigti. Už vadovybės siūlymą paduotos 42 kortelės su 5.9 balsų vi-durkiu, o už praveštąjį -53 kortelės su 5.5. balsų vidur-kiu. Vėliau vienbalsiai buvo pritarta advokato patarimui prie narių įstoijimą nusakan-čio straipsnio pridėti, kad Fondo Taryba primatei na-rus, kurie yra padarę pin-ginį ar kokį kitą įnašą Fondo labui.

Jau antrąjį šimtą tūkstan-čių dolerių kaupiančio Kana-dos Lietuvos Fondo visi na-riai dabar bus pilnatiesiais, kaip ir dera bendruomeninio pobūdžio institucijai. /a.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLIAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuanian Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$9.50, visur kitur - \$10.00. Rėmėjo prenumerata nuo \$15.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE H8P 1C4, Que. Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonių. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuosėdais. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidžia neatsako.

LIETUVIŲ TAUTOS LAIMINGOJI DIENA

— 1918 VASARIO 16 DIENA

Nors Lietuvos valstybė buvo susiorganizavusi, tu lauk prasme jau prieš 700 metų su viršum ir valdė gudus, rusus, totorius, ukrainus ir kt., tačiau 1918 m. vasario 16 d. paskelbimas Lietuvos Nepriklausomybės akte Lietuvos tautai naują gadybę. Per kovas ir kraujo praliejimą, buvo išvyti visi priešai, kurie vėl norėjo mus pavergti, išnaudoti. Valstybės priešakyje atstojų vyrai, kilę iš kaimo, ūkininkų, darbininkų vaikų. Atbudo lietuvių didvyrių dvasia. 1918-1920 m. lietuviai kariai šaukliai, partizanai, be gerų ginklų, aprangos, dažnai nedavalgę, apsilavę nuo visų priešų ir didžiųjų tautų kariuomenės.

Per 1918-1940 m. nepriklausomos valstybės laikotarpį šiuolaikis pašokta į visas gyvenimo sritis: švietimo, ūkio, atletų, gyventojų, gyvenimo lygio pakėlimo ir kt. Lietuva išsiklaido ir kultūringųjų Europos valstybių eilės. Baltijos valstybės rusai (1940) vadino mažąją Ameriką. Lietuvos mėsos, pieno produktai, kiaušiniai, linai ir kt. užkariavo Europos rinką. Šu pasigardžavimu angtai valgydavo lietuviška bekoną, sviestą. Ir šiandien daugelis anglų dar vis prisimena daugiau lietuviška maistą, kaip pačius lietuvius. Lietuva išsiklaido šalia Danijos, Olandijos, ir kt. Lenkijos žemės ūkis, palyginus su Lietuva, buvo atsilikęs. Visur pastrelėsk lietuvių darbštumas, progresas, ypač švietimo srityje. Būdamas laisva Lietuva per 20 metų daugiau atstokė, kaip per 125 m. būdamas rusų okupuota.

Gardus žemės kasnėlis Lietuva, darbšti tauta kvepėjo ir rusams, ir vokiečiams.

Užtat ir SSRS, ir Vokietija, priedangoje komunizmo ir hitlerizmo, 1939 m. slapta sutartimi Lietuvą pasidalino vėliau, ir patys susiplovė, išžudydami virš 60 mil. Europos gyventojų. Daugiausia nukentėjo taika mylinti lietuvių tauta, (Latvija, Estija irgi atsirado tokioje pat būklėje). Pradininkas ir kaltininkas yra A. Hitleris, kuris pradėjo karą ir tiek išžudė žmonių. Bet nemažesnis kaltininkas buvo J. Stalinas, už žmonių išniekinimą, kankinimą, komunistų kalėjimuose, bei ištreimimuose! Tarp visų nelaimingųjų aukų daug ir lietuvių buvo sunaikinta. Lenino-Stalino komunizmas ir Hitlerio nacizmas atėties kartose bus prisimenami, kaip juodžiausias istorijos lapas, "košmaras", išsigimimas.

2psl.

SKAUTAMS

REMKIME MŪSŲ SPAUDA

Paprastai sausio ir vasario mėnesiai būna tinkamiausi skautiškos spaudos platinto mėnesiai. Per tą laikotarpį būtinai turėtume užsiprenumeruoti "Skautų Aidą", tą vienintelį mūsų sąjungos organą ir mūsų ideologijos, minčių, veiklos ir skautiško gyvenimo atspindį. Vyresnėms skautėms ir vyčiams bei vadovėms-vadovams reikalingas ir "Mūsų Vytis". Taip pat mums reikalinga ir visa kita skautiška spauda bei knygos, ir bendrai lietuviška spauda, nes šiais laikais skautai jau be spaudos išsiversti negali. Spauda juok neatskiria kultūringo žmogaus žymė.

Dar daugiau. Negana skautišką ir lietuvišką spaudą skaityti ir platinti. Daug kas iš mūsų gali spaudoje ir bendradarbiauti, ir tuo savo išmastytomis mintimis pasidalinti su kitais. Mūsų spauda tada praturtės, redakcijai ir spaudos darbininkų našta palengvės. Ne manykite, kad spaudoje bendradarbiauti ir rašyti gali tik išrinktieji. Reikia tik susitelkti, rašyti ir nuodirdžiai, tikėti tuo, karešiai. Nenusiminkite, kad gal kartais ne viskas pateks į spaudos puslapius. Bet redakcijos visada džiaugsis jūsų prisidėjimu. Jei reikės, jūsų rašinius kiek pataisy, papildys, bet niekad jūsų neatstums; jei negalės įdėti, palaikins, kai paprašysite kodėl negalėjo įdėti. Pasiitenkite į bendradarbiavimą ištraukti ir pamatysite, kad ta darba pamėgsite.

Vartydamas mūsų vietos lietuvių mokyklos mokinių laikraštėlio puslapius, per ilgą laiką pastebėjau, kad laikraštėlio bendradarbių skaičius auga ir progresuoja. Jie visi man tvirtino, kad esą labai malonu matyti savo rašinėjus ar kūrybą laikraštelyje. Būdinga dar ir tai, kad laikraštėliu noriai skaito visi mokyklos mokiniai, nes tas laikraštėlis jiems yra savas ir artimas. Pastienkime, kad skautiška ir lietuviška spauda būtų ir mums sava ir artima. Per savo prisidėjimą prie spaudos darbo pamilsime lietuvišką spaudą žodį. Tada kiekvienas "Skautų Aido" ar kito kurio laikraščio numeris bus visada mūsų laukiamas svečias.

L. E-tas

JUBILIEJINĖS STOVYKLOS ŽENKLELIAI

Mūsų S-gos Vadovybė, kaip žinome, yra išleidusi medžiaginį, prie uniformų prisiūvama, 1973 metų jubiliejinės stovyklos ženklelį.

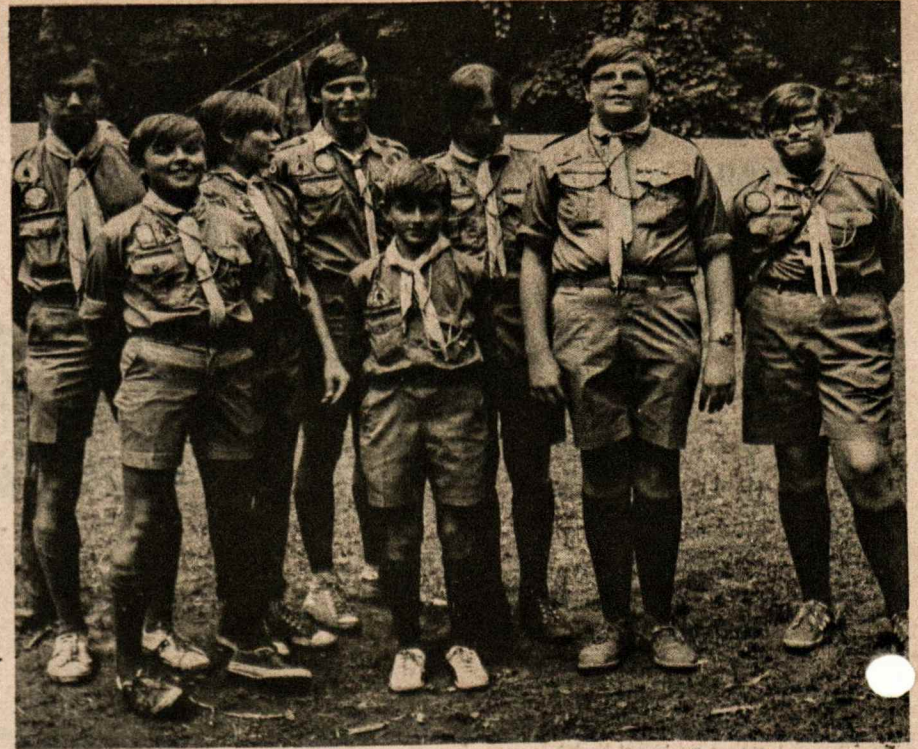
Dabar šalia minėto ženklelio Jubiliejinę stovyklą atminti yra išleisti metaliniai ženkleliai, kuriuos gali nešioti kiekvienas mūsų. Svarbu, kad tie metaliniai ženkleliai tinka ir prie ne-

uniformintų drabužių.

Tie daiktai ir spalvingi metaliniai ženkleliai kaštuoja po 2.50 dol. Jais papuošti ir atžymėti mes galime ir mūsų mieluosius žmones, bičiulius ir rėmėjus. Partina ženklelius užsisakyti vienetais ir didesniais kiekiais, o ne pavieniui. Ženkliu užsakant, reikia kartu siųsti ir pinigų. Visais reikais rašyti v.s.

Česlovui Kiliuliui,
51 Torrey Str.,
Dorchester, Mass. 02124
USA. Inf.

Jubiliejinę Stovyklą 1973 m. jaunųjų skautų būrelis.
Nuotrauka V. Kizlaičio

PANORAMA

KAS TIE LIETUVOS SAKALAI?

Lietuvos Sakalai politinis nepartinis kovos sambūris. Jų tikslas remti VLIKą, sudaryti jam sąlygas išplėsti iniciatyvą Lietuvos laisvinimo barose. LS skaito VLIKą nešančią atsakomybę ir išpareigojimus politinė kovoj prieš okupantą. Tiesa, dabar turime dr. K. Valiūną, kuris išjudino Lietuvos laisvės bylą ir pasuko teigiamą kryptimi, apkeičio pasaulį ir vis tai savo lėšomis. Bet mums turi rūpėti sukurti sąlygas, kad ir kitas atėjus galėtų tęsti tą vykdomą darbą arba net jį praplėsti.

LS ideologinis pozityvas yra daug gilesnis, stipresnis, pranašesnis, apjungtas visus pasaulio lietuvių, nes LS supranta, kad bet koks kosmopolitizmas mūsų tautai reiša mirtį. LS skaito, kad kiekvieno lietuvių idealas yra girdėti ir suprasti kenčiančios tautos šauksmą. Kiekvienas lietuvis, išsigilinęs į šio tragiško momento reikšmę ir genocido baisumus, išjungia į besąlyginę kovą ir tampa Lietuvos Sakalu. Jis žino padėties rimtumą pavergetoj tėvynėje ir jaučia, kad tauta laukia iš pasitraukusių ryžtingų veiksmų, didžiųjų pastangų ir pasišventimo vieningai kovai vesti. Šiandienos kitų ideologijų negali būti!

Kiek būtų partijų šiame krašte jei jos būtų kuriamos konfesiniu principu? Nesenai Britų parlamento ponis Pakingham pasakė: "Jei kas laiko darbėlių partiją kairiųjų, ateistų radikalių sambūriu, tas klysta, čia yra susibūrę įvairiausių pažiūrų, ištikinimų konfesijų žmonių, nuo ateisto iki dvasininko imtinai, tas sambūris apima plačius britų tautos sluoksnius, kovojančius už socialinį teisingumą". Šioji definicija tinka ir mums vargšams išblaškytiems lietuviams, bet kovojantiems už Lietuvos suverenumo atstatymą.

Malonu pastebėti, kad jaunimas negali suprasti, kad šioj skaudžioj valandoj dar yra užsilikusių partinių fanatikų, kurie negali pakilti aukščiau srovinės demagogijos ir nesupranta, kad ne laikas pasaulėžiūriniam ginčams, kai tauta šaukia ryžtingos pagalbos.

Kiekvienas lietuvis, savanoriškai įstodamas į LS, prisilima išpareigojimą remti V. P. F. kasmet tam tikra pinigų suma ir tame pasižadėjimo lape nurodo kas tės tą išpareigojimą po jo mirties. Tame lape turėtų būti Dr. V. Kudirkos eilėraštis "Maniešiams"-tuo naujoji generacija supras ir išsamonins kiekvieno lietuvių politinės kovos prasmę. Daleiskime, kad į Liet. Sakalų eiles istos tūkstantis tautiečių, išpareigoję tik po šimtinę remti VLIKą, tai jau susidarys garantuojanti suma VLIKo savistoviam darbu. Kitos išlaidos nėra, jeigu norime neplepėti, bet atkakliai siekti lietuvių tautai laisvės.

Klemensas Čeputis

PRATĖSIAMAS KONKURSO LAIKAS

Sąryšyje su Vilniaus 650-ties jubiliejinio metų minėjimu, pereinamais metais Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdyba paskelbė istorinio romano apie Vilnių ir jo kūrėjus konkursą, kurio laikas dabar pratęsiamas iki 1974 m. gruodžio mėn. 31 d.

Konkurso sąlygos pastiliekamos tos pačios:

Romanas turi būti mašinėlė, su nemažiau kaip 113,000 žodžių, parašytas. Rankraščiai pasirašomi slapyvardžiu, kuris užrašomas ant pridedamo voko, kuriame yra autoriaus pavardė, vardas, adresas ir telefono numeris. Premijuotina romany jury komisija nustato paprastą balsų daugumą. Dėl nepremijuotinių romanų spausdinimo tarlamsi su autoriais atskirai. Jury komisiją sudaro: Prof. dr. Juozas Jakštas, prof. dr. Justinas

Pilkūnas, prof. Aldona Augustinavičienė, pedagogė Jūratė Pečiūrienė ir VKIS-gos centro valdybos pirmininkas Kazys Velkūtas.

Konkurso premijos mėcėnatai: Ona ir Valerijonas Šimkai 1,000 dolerių, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdyba 500 dolerių. Rankraščius siųsti adresu:

Albertas Misiūnas,
2483 Woodmere Str.
Detroit, Mich. 48209
Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Centro Valdyba

tas lenko H. Lowmianski Vilniaus užgrobinui istorikai pateisinti. Per labai apgailėtina neapsižiūrėjimą, tasai propagandinis popiergalis ir išeivijoje mums buvo peršamas. Kaip oficialio mūsų valstybės įrašo įrodymas. Kėslas kiekvienam doram lietuviui tiek skaudus, jog paskatino mane parašyti Dirvoje eilę straipsnių kurie davė pradžia šiam darbui.

Po to seka labai nevykusiai nukopijuotas iš tos pat knygos 29 puslapio žemėlapis "Baltų valstybės 372 metais po Kr." ir ilgokas žodis į žodį jo išaiškinimas.

Arba vėl to paties straipsnio pabalgoje:

J. Benius: Tebėra dar tik viena vieta pasaulyje, galinti mums parodyti anų laikų šiaurės Europos apynų vaizdą: tai Amazonės upynas, kuriame ir dabar, be lėktuvų, susisiekimas galimas tik upėmis. Tokios pirmųkštės, nepaliesotos gamtos astronomiškai gyvulių ir augmenijos ištelial lengvai išlaikė tame pte mažiausiais 15-30 milijonų žemdirbių, papildančių gauramą derlių medžiokle, bitininkyste, žūkle bei bandų ganymu.

Č. Gedgaudas 31 puslapyje:

Tebėra dar tik viena vieta pasaulyje, galinti mums parodyti anų laikų šiaurės Europos apynų vaizdą: tai Amazonės upynas, kuriame ir dabar, be lėktuvų, susisiekimas galimas tik upėmis. Tokios pirmųkštės, nepaliesotos astronomiškai gyvulių ir augmenijos ištelial lengvai išlaikė tame pte mažiausiais 15-30 milijonų žemdirbių, papildančių gauramą derlių medžiokle, bitininkyste, žūkle, bandų ganymu.

Tai kas gi čia, pagallau rašo? Istorijos mėgėjas Montrealis.

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

KAS RAŠO?

Jau kuris laikas "Nepr. Lietuvoje" Juozas Benius spausdina ilgus straipsnius apie Lietuvos praeitį. Juose daug kas papasakojama, o kartais ir žodis iš žodį nurašoma nuo Česlovo Gedgaudo 1972 metais Meksikoje išleistos knygos "Mūsų praeities beleškant". J. Benius nepasako, kad tai ištrauka arba blogai nukopijuotas žemėlapis ir net nenurodo šaltinio. Štai palyginimui iš

"Nepr. Liet." Nr. 5 išrašai iš J. Beniaus straipsnio ir paminėtos Č. Gedgaudo knygos. J. Benius:

"Šis tas apie žemėlapius. Okupuotoje Lietuvoje išleistas LTSR istorijos 65 p. "Lietuvos kūrmosi 13 amžiuje" žemėlapiukas. Jis buvo sudarytas dar pilsudskinko lenko Pan. H. Lowmianski, Vilniaus užgrobinui istoriškai pateisinti. Tas gėdingas, iš piršto išlaužtas, žemėlapiukas nori įrodyti, kad Lie-

tuva yra buvusi tik vos kelių šimtų kv. km. dydžio, atitinkanti maždaug Kaišiadorių ir Alytaus apylinkėms.

Per labai apgailėtina neapsižiūrėjimą, tas propagandinis popiergalis ir išeivijoje mums buvo peršamas, kaip oficialus mūsų valstybės kūrmosi istorijos įrodymas.

Č. Gedgaudas 28 pusl.

"ŠIS TAS APIE ŽEMĖLAPIUS - Okupuotoje Lietuvoje išleistas LTSR istorijos 65 psl. duodamas Lietuvos kūrmosi 13 amž žemėlapiukas. Jis buvo sudary-

Č. Gedgaudas knygoje žemėlapis, palyginkite su žemėlapiu 5 numeryje. NEPRIKLIAUSOMA LIETUVA

RAŠO JUOZAS BENIUS
(TĖSINYS)

GINTARO KELIO senovė
ir svarba

Atkūrę anų laikų GINTARO KELIO aplinkos vaizdą (nekalbant tuo tarpu apie kitą, anksčiau naudojamą vieškelį - Dunojų ir Reiką), sustokime ties jo reikšme senovėje. Kiekvienam lietuviui paviršutiniškai žinomi buvę mūsų prekybos santykiai su Viduržemio jūros ir Rytų pasauliu (tada mūsų gentys ekonomiskai valdė Europą, kaip kad šlandien žydai valdė beveik visą pasaulį), bet išžiūrėjus tiesiog nepatikėtina, koks didžiulis prekių bei monetų kiekis yra perplaukęs GINTARO KELIU. Kaillai, vaškas, vergai - viena kryptimi, druska, ginklai, sidabras - kita kryptimi, sudarė nuolatines galingas ekonomines sroves. Štai A. Voldemaras ("La Lithuanie et ses problèmes") sako, jog Švedijoje sta iš viso 24,000 svelkų ir 14,000 kapotų gabalų Kufos (Abbasidų arabų sostinės prie Eufrato) monetų, datuotų 700-1000 metų laikotarpiu, o taip pat apie 6,000 ankstesnių Romos Imperijos pinigų (šias detales galima rasti bet kurioje geresnėje enciklopedijoje).

Gralkų šaltiniai išakmial patvirtina to prekybos kelio klestėjimą jų laikais: HERODOTAS praneša, jog "Herborėja" (t. y. šlauriečiai) reguliariai slunčia gintaro dovanų Delos šventykiai, o PLOSCURAS atžymi to kelio pietiniame gale didelių mūgių (turgų) buvimą, kur reikėdavo vertėjų septyniomis kalbomis. TIMOSTENAS, Egipto laivyno admiralas Ptolemėjus laikais, žino, jog Kolchidoje buvo mūgavietė, kurioje susitikdavo apie 300 tautų. PLINIJUS, tą kartodamas, priduria, jog dar Romos laikais ten dirbo 130 vertėjų. Tie senovės pasauliniai prekybos centrai buvo: OLBIJA, Dniepro žiotyse, t. y. Gintaro Kello gale; PANTICAPEUM, gralkų "laisvos prekybos" uostas Krečėje, maždaug panašiomis teisėmis bei vaidmeniu, kaip nūdieniniai Tangeris, Macao ar Hong Kongas, kur išleidžiama prekė

be muito, - pagaliau KURTUVA (Odesa), įrodo to mūsų "Sueso Kanalo" milžinišką ekonominę ir strateginę svarbą amžių bėgyje, o tokie radiniai, kaip hetitų dievo statulėlės Šernuose prie Klaipėdos (kas abejoja, tepatikrina!), nusta-to jo gilią senovę, nes Hetitų Imperija (su kurla atrodo mus riša patys giliausi senovės ryšiai) žlugo jau XII amž. pr. Kristų.

Iš kitos pusės, Viduržemio jūros baseine randamos stovylėlės, atliedintos "žuvosio vaško" būdu, įrodo tos prekybos importą, o labai gausūs gintaro radiniai Mykėnų, Assyrų bei Egipto iškaskenose (taip pat Barberų ir šlandien nešiojami gintariniai karoliai) patvirtina tą verdančią nuo žiliausių laikų prekybą. Mes buvome pirmos rūšies pirkliai senovėje, gal užtat toks pavydas šlandieninams žydams, kurie užėmė mūsų vietą ne tik Amerikoje, bet ir beveik visame pasaulyje, iškaltant ir Rusiją. Pabrėžtina, jog gintaras randamas Egipte nuo pirmos dinastijos laikų, o tai nukelia mus 3000 metų prieš Kristų. (Žiūr. Lietuvių Enciklopediją nuo klausimu, straipsnis apie "gintarą"). Cheminė to gintaro analizė neabejotinai nustatė, jog jis yra Baltijos kilmės, nes "succinic" rūgštis procentais išskiria jį iš visų kitų žinomų gintarų rūšių. Pagaliau, jei dar būtų neaiškumų tos mūsų preky-

bos ir susisiekimo arterijos (kaip kraujo tekėjimo indai) valdmeniu nustatyti, tegul mėlės skaitytojas pažiūri istorikės P. M. Gimbutienės knyklus apie "Aukso Amžių Pabaltiję" ("The Balts", p. 109), kurie geriausiai nušvies padėtį. Ten daugybės archeologinių radinių pačiame Imperijos centre pagalba įrodomos verdančios prekybos klestėjimas tarp Šiaurės ir Pietų Europos, o romėnų, bizantijos ir arabų piniginiai lobiai, suslapstyti GINTARO KELIO pakrantėse, nusako tų ekonominių mainų nepaprastą apimtį.

Dviejų Valsčių Valstybėlė
Bent krislelis sveiko proto verčia mus pripažinti, jog du pasaulius jungiančio kelio strateginė bei ekonominė svarba lėmė ir jį laikusios valstybės raida. Kai įveltos didžiulės ekonominės ir politinės jėgos, reikia ir atitinkamai stiprios tautos tam eismui išlaikyti savo žinioje. Iš čia ir seka dvi išvados:

PIRMA, bandydamas pavaižduoti mūsų protėvius, kaip toli nuo civilizacijos pelkėse gyvenančius samantų bakūžių artojius yra, deja, tik romantiška idilija, neišlaikanti faktų teismo. Jei jie būtų pabandę taip nekaltai ir be ginklo pagyventi prie to pasaulinio vieškelio, jie kaip žirniai bematant būtų (jau net jų pačių romėnų nurašyti, ir šlandien visai netektų apie tai lietuviškai rašyti).

Mažoji Lietuva

NEPRIKLĀUSOMOS LIETUVOS PRIEDAS NR. 8

DR. MARTYNAS
ANYSAS +

Š. m. sausio 29 d., Toronte mirė didelis Maž. Lietuvos veikėjas, dr. Martynas Anyšas, sulaukęs 78 metus.

Mirimo diena velionis dar buvo su žmona nuvykęs į spaustuve, kur pataisė pasukutinius jo leidžiamų mnuarų rankraščius. Užbaigęs darbą, jis atrodė patenkintas, gerai nusiteikęs ir žmonai pasiūlė užieiti į valgyklą pavalgyti pietų. Čia jis nusiskundė staigiai pečiuose užėjusiais skausmais ir ne užilgo mirė savo ištikimos gyvenimo draugės glėbyje.

Vasario 1 d. vakare laidojimo koplyčioje įvyko atsisveikinimo vakaras - akademija. Jos metu kalbėjo kunigai A. Trakis, A. Žilinskas ir

P. Dilys, Lietuvos generalinis konsulas Kanadoje J. Žmuidzinas ir studijų patarėjas Martynas Purvinas.

Laidojimo dieną gedulingos pamaldos vyko Toronto Lietuvių Ev. Liuteronų Išganytojo parapijos bažnyčioje, kurioje skaitlingai susirinko Toronto lietuviai. Pamaldas atlikė kunigai A. Žilinskas, P. Dilys ir A. Trakis. Velionies karstas buvo apdengtas tautine vėliava.

Labai jautrų pamokslą pasakė Chicago's Tėviškės parapijos kunigas, vicesenjoras Anasas Trakis. Jis vaizdingais žodžiais priminė gražųjį Kintų kraštą prie Kuršių marių, kur velionis praleido savo jaunystę. Jis pabrėžė, kad dažnos grumtynės su vardens elementu užgrūdino ir suformavo velionio charakterį - būti atkakliam gyvenimo audrose. Velionis išlikojo aukšta išsilavinimą ir aukščiausią akademinį laipsnį, kad galėtų tarnauti savo tautai. Kai daugelis mūsų tėvynainių dėl ligos ar senatvės rezignavo, dr. Martynas Anyšas ir toliau nepailstamai populiarino Maž. Lietuvos dvasią ir idėją.

Po gedulingų pamaldų buvo atidengtas karstas, pro kurį, atiduodami velioniui paskutinę pagarbą, praėjo visi gedulingų pamaldų dalyviai. Buvo šalta, bet saulėta vasario mėnesio antroji die-

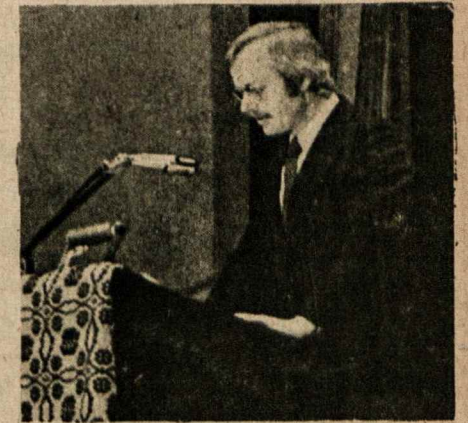
na, kai pravažlavus velionio namus, automobilio eilė pasuko Toronto Lietuvių Tautinių kapinių link. Kapinėse, laidojimo apeigoms baigiantis, buvo sugiedotas tautos himnas ir velionies našlei įteikta karstą dengusi tautinė vėliava.

Anapilyje suruoštuose pietuose atsilankė nemažas skalčius svečių. Pietų metu, prisimindamas Klaipėdos krašto polaidotuvinius papročius, kalbėjo kun. Anasas Trakis. Po to žodį tarė A. Lymanas, kuris Montrealio Maž. Lietuvos lietuvių ir bičiulių vardu pareiškė užuojautą velionies našlei, gimėnėms ir artimiesiems, dr. Jurgis Anyšas, šeimos ir giminių vardu pareiškė padėką už gautas užuojautas.

Dr. Anyšas paliko žmoną Valeriją, sūnų Dr. Jurgį, dukterį Gražinę ir brolių Joną Anyšą Chicagoje. Dar vienas velionies brolis ir kelios seserys randasi Vokietijoje.

Apie velionio gyvenimą bus parašyta sekančiose laidose.

A. Lym.

V. E. Guodis

lūs mūsų krašto ateities reikalams. Taip kaip dvasiai reikia lingas kūnas, kad šiame žmonių pasaulyje gyvuotų, taip ir laikraščiai reikalinga ekonominė bazė, kad jis galėtų sėkmingai egzistuoti. Komisija aptarė visą eilę galimybių komerciniais būdais laikraščio pajamas ir jo ekonominį stovį pakelti. Kad atliktų savo pareigą visuomenė, laikraštis turi būti vedamas sveikais komerciniais, biznieriškais pagrindais. Šiais laikais ir šlandieninėse sąlygose, laikraščiai ir lietuvių išlaikyti kišenpinigių neužtenka!

Benagrindėjant komercinius galimus, iškilo viena mintis; didžiausias Montrealio lietuvių judėjimas vyksta prie parapijų ir prie "LITO" bankelio būstinių. Yra žinoma, kad Lietuvių Kredito Kooperatyvo "LITAS" valdyba yra svarstiusi eventualų išsigyjimą naujų savo patalpų. Tokiu atveju, Patariamiosios Komisijos nuomone, būtų naudinga planuoti dalintis su "LITU" tokiomis patalpomis, tuo sudarant stipresnį lietuviškos veiklos centrą. NT būstinę perkėlus į vietą, kur yra didesnis lietuvių judėjimas, Spaudos Bendrovė galėtų pelningai pasinaudoti kitomis jau čarteryje teikiamaomis privilegijomis. Tokiu būdu praplėstų lietuviškas kultūros centras šalia NT redakcijos. Patariamoji Komisija ėmėsi analizuoti kitus NT laikraščio ir Spaudos Bendrovės klausimus. Kadangi buvo iškeltos įvairios mintys apie pakeitimą Spaudos Bendrovės struktūros bei jos įstatų tai Komisija nuodugniai ištyrė Spaudos Bendrovės juridinį klausimą, kurį pristatys komisijos narys P. Povilaitis, - taip baigę pirmąninkaujantis susirinkime - Vytautas Guodis.

(Bus daugiau)

KIŠENPINIGIŲ NEUŽTENKA!

NL SPAUDOS BENDROVĖS PATARIAMOSIOS KOMISIJOS NARIO VYTAUTO GRUODŽIO PASAKYTAS ŽODIS MONTREALIEČIŲ SUSIRINKIME (sausio 27 dieną)

Šiomet "Nepriklausoma Lietuva" laikraščiu sueina 33 metai. Pagal užsienio lietuviškos spaudos istoriją tai nėra senas laikraštis. Jis įsistatė tuo pat metu, kai mūsų kraštas pradėjo sunkius vergijos laikus. Nuo pat savo pradžios NT nepailstamai dirbo Lietuvos ir lietuvių gyvenimui ir atliko svarbią ir reikšmingą įnašą į mūsų tautiškąją veiklą ne tik Kanadoje, bet ir visame laisvame pasaulyje.

NT visada pasižymėjo savo redakcinio santūrumu, politinio bešališkumu ir giliu supratimu esminių Lietuvos laisvės ir lietuviškos išsilavinimo reikalų. Nors labai kukliai ir gospadoriškai, bet laikraštis sugebėjo išlaikyti ir dabar išsilaikė iš savo pajamų kūrį didžiausią dalį sudaro prenumeratos, skelbimų ir parengimų. Betgi, per eilę metų, mūsų tautiečiams Montrealyje ir kitur medžiaginai vis stip-

rėjant, mūsų laikraščiu eina vis sunkiau, laikraščio egzistencija kasmet darosi sunkesnė; ir vis sunkiau darosi išlaikyti laikraščio kokybės - tiek redakcinio bei turinio atžvilgiu, tiek savo išvaizda, bei tipografiniu kokybiu. Todėl NT to viso reikalo nuodugniai ir racionaliam aptarimui sudarė "Nepriklausomos Lietuvos" Spaudos Bendrovės Patariamąją Komisiją iš Leono Norvaišos - Girinio, Pauliaus Povilaitio ir manęs paties. Komisija apstėmė pagrindiniai išnagrinioti sunkia dabartinę laikraščio leidimo padėtį.

Patariamoji Komisija, su pagalba įvairių specialistų, savo darbą atliko ir pereitų metų spalio mėn. gale pristatė savo raportą ir rekomendacijas NT Bendrovės Valdybai. B-vės Valdyba, būdama ištikimusi, kad NT laikraščio klausimas tiesioginiai liečia visą Montrealio visuomenę, sušaukė nepaprastą susirinkimą, kviesdamą dalyvauti ne tik NT akcininkams (šėrininkams), bet ir visus Montrealio tautiečius, skaitytojus ir neskaitytojus, bendrai visus lietuvius, kuriems rūpi lietuviška periodinė spauda. Gausus dalyvimas patvirtina laikraščio Valdybos ir Patariamąsios Komisijos ištikimumą, kad Montrealio lietuviams laikraštis yra svarbus ir būtinas veiksnys lietuviškame išsilvijos gyvenime.

Koks yra laikraščio vaidmuo išsilvijos gyvenime?

Kiekviena lietuviška kolonija išsilvijoje yra atskiras, individualus, gyvas organizmas. Kaip kiekvienas gyvas organizmas, lietuviška kolonija susidaro iš daugelio dalių, kurios kiekviena atlieka savo funkciją ir visos da-

lys yra nepakeičiamai reikalingos kolonijos gyvybės išlaikymui. Kaip kiekviename gyvame organizme, vienam iš organų sušlubavus, grėsia pavojus viso organizmo sveikatai arba net gyvybei. Taip ir Montrealio kolonija susidaro iš gyvų, veiklių lietuvių išlaikymo organų. Lietuviškos parapijos, muzikinė ir tautinių šokių grupė "Gintaras", įvairios organizacijos, lietuvių Kredito Kooperatyvas "LITAS", Bendruomenės Apylinkės Valdyba ir jos komitetai, lietuviška šeštadieninė mokykla - visi šie organai savo veikla rodo, kad Montrealio lietuvių nori bendravimo ir artimumo savo tarpe, kad lietuvių išlaikymo klausimas jiems yra svarbus. Mes žinome, kad kartu meldamies, kartu dainuodami, kartu veikdami kultūrinį darbą, kartu sportuodami ir kartu bendraudami turime vilties išlaikyti gyvą mūsų tautišką tradiciją šiame vašingame krašte. Taip kiekvienas prisidedame prie mūsų krašto laisvės ir mūsų tautos egzistencijos reikalo. Šiai visokeriopai veiklai lietuviškas laikraštis yra būtinas ir apjungiantis veiksnys. Lietuviškas laikraštis yra vienas iš svarbiųjų kolonijos gyvybės išlaikymo organų. Montrealio lietuvių kolonija, turėdama savo laikraštį, dėl to turi nepalyginamai stipresnį lietuvišką organizmą, nes lietuviškas spausdintas žodis, savaitinio laikraščio formoje, atlieka labai svarbią rolę, kaip lietuviškos informacijos šaltinis apie savo ir kitas kolonijas ir jų veiklą, kaip pasaulinių žinių šaltinis iš lietuviškos perspektyvos, kaip ženklas mūsų broliams ir sesėms Lietuvoje, kad mes gyvi ir veik-

LAISVIEJI LIETUVIAI DAILININKAI!

Tautą ištikusį nelaimę mus išbloškė iš gimtojo krašto, kuriame buvome pasirošę gyventi ir kurti. Pasitraukėme nuo vergovės ir smurto, nešamo sužvėrėjusių žmonių ir jų prievartos sistemų.

Tvirtai tikėdami, kad Lietuvos okupacija tėra laikina, grupė dailininkų didžiausiomis pastangomis įkūrė instituciją, kurios pagrindinis tikslas buvo atrinkti iš eivijoje atsідūrusių lietuvių dailininkų kūrinius, juos išsaugoti ir laikui atėjus gražinti Nepriklausomai Lietuvai. Tai institucijai buvo parinktas garbingas mūsų genijaus Čiurlionio vardas.

Per keletą metų steigėjams pavyko apie galeriją suburti didžiumą lietuvių dailininkų ir sukaupti per 100 kūrinių ir Meno Kūrinių Fondą. Visi to fondo kūriniai buvo dokumentuojami ir apsaugos dėlei tie dokumentai laikomi trijose vietose.

Gražiai veikianti Čiurlionio Galerija buvo smurto atimta iš jos steigėjų. Naujieji šeimininkai nustojo sudarinėti gaunamais kūriniams dokumentus. Galerijos menininkai turėję skaitytį privačia nuosavybe ir apie Meno Kūrinių Fondą bei kūrinių teikimą Nepriklausomai Lietuvai jie net nenorėjo girdėti. Tik teismuose nuvytas botagas išvijo Kūrinių Fondo "savinin-

kus" iš Čiurlionio Galerijos ir, atrodė, perdavė galeriją ir jos turtą į patikimas rankas - sudarytam Globos Komitetui. Tačiau, po poros metų paaiškėjo, kad galerijos veikloje "pučia panašūs vėjai". Renkami paveiksai gal kur nors ir užrašomi, bet Lietuvos Konsulas tu užrašų negauna. Nedarant nieko "nuneštai" galerijos kasai atgauti ir nevykdant kitų susitarimo sąlygų, Čiurlionio galerijos steigėjai atšaukė savo parašus ir Globos Komitetas pakibo ore. Ginčas vėl atsідūrė teisme.

Beveik tuo pat metu galerijos ginčas buvo perduotas į Lietuvos Atstovo ir Konsulų rankas. Po išsamaus susirašinėjimo Lietuvos Generalinė Konsulė p. J. Daužvardienė gavo pilnus įgaliojimus ginčą priversti prie galo. Pirmasis ginčo šalių pasitarimas Konsulate įvyko 1972 rugsėjo 14 d. Po jo, buvo dar šeši pasitarimai, kuriuose atvirai išsikalbėta ir buvo sutarta esamas dvi organizacijas tai pačiai galerijai sujungti į vieną. Tos dvi galerijos organizacijos yra: buvęs Globos Komitetas be Konsulo ar jo atstovo, valdęs didžiulę galerijos turtą ir antroji - Čiurlionio Galerijos Direktoriatas, turintis galerijos veikimo Carterį, 128 kūrinių dokumentus ir dail. P. Puzino iš teismo atpirktuosius paveikslius.

Paskutiniajame Konsulate įvykusiame pasitarime 1973.X.30. buvo sudaryta Gen. Konsulės vadovaujama Komisija susitarimo projektui paruošti.

Deja, š. m. gruodžio mėn. 3 d. kun. J. Borevičius, nesisikaitydamas nei su Lietuvos įstaisgomis, nei su gera valia, brutaliai nutraukė visas susijungimo viltis p. Gen. Konsulei pranešdamas, kad "jie Čiurlionio Galerijos reikalui pasilieka prie status quo ir su Direktoriatu nesijungia". Tą dieną kun. Borevičius pakartojo ankstesnį kategoriską pareiškimą, kad "paveikslų dokumentų niekam neduos". Tuo būdu paaiškėjo, kad pagrindinė sąlyga Lietuvos turtui - Meno Kūrinių Fondui - apsaugoti nebus vykdoma.

Kolegos Dailininkai! Atėjo laikas kada nebeturite likti nuošaly ir žiūrėti kaip kiti kovoja dėl Jūsų kūrinių apsaugos. Jūs turite padaryti reikiamas išvadas, tarti savo žodį ir prisidėti prie Čiurlionio Galerijos padėties atitiesimo, kad ji galėtų atlikti steigėjų užbrėžtus tikslus.

Čiurlionio Galerijos Steigėjų vardu: Prof. Adomas Varnas, Dail. Mikas Šileikis, a.a. dail. Zenono Kolbos vardu našlė Emilija Kolbienė, Dail. Jonas Tričys.

Chicago, 1973.XII.16.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

is Kazio BORUTOS
D A N G U S G R I Ū V A

KARALIAI IR BULVĖS

LIUDAS DOVYDĖNAS

Prie užkaltų durų, ant kojomis išduobto slenksčio tu budėjusi budėk, nors senelės suolas ataušo ir užlūžo šuns staigimas, kai jis paliko vienai vienas.

Eik, Pasaka, Plestupio vingiuotu keliu. Tolmin-kiemio miestelio kiemais. Anykščių šilėlių, nešdama ant savo amžinų pečių didelę vargų našta, dar didesnę viltį.

Ten tebevalkšto kalnais ir klonais Devynių Brolių Seguo, nors Brolių pėdos jau ataušo po eglų šakomis, kai užpuolko kulka juos suguldė vienon duobėn.

Karalius vienuolio ašutinėje tebevalkšto keliais ir takais, basomis kojomis sukeldamas dulkes, kol jis prieina kelio galą ir upę be tilto.

Liudas DOVYDĖNAS

GUŽUČIO IR GERVĖS PIRŠLYBOS

Kartą pelkėse gyveno gužutis ir gervė. Vienas – viename pelkių gale, antras – kitame pelkių gale. Nusibodo gužutiui vienam gyventi ir sumanė gervę vesti. Kaip sumanė, taip ir padarė. Vieną rytą išėjo pas gervę – dību, dību dibt-per balas trejas varnas. Nudimbino ir sako:

– Gervė, gervė, aš noriu tave vesti!

Gervė pagalvojo ir sako:

– Aš dar neketinu tekėti. O ir tu nelabai gražus: kojos kaip stibikauliai, ilganosiai, striukauodegis... Netekėsiu už tavęs.

Supyko gužutis ir išėjo namo – dību, dību dibt, dību, dību dibt – atgal per balas trejas varnas.

Išėjus gužutiui, gervė apsigalvojo.

– Ką aš padariau? – patl sau tarė. – Toks šaunus jauni-nikaitis atėjo pirštis, o aš atsisakiau. Tai kvailė! Didelė daiktas, kad jo kojos kaip stibikauliai, bet raudonos. Braidu po pelkes kaip ponas. O kad ilga nosis, tai dar geriau varles medžioti. Ir kad striuka uodega, nieko nekenkia – pelkėse nesušiteršia. O dar kaip šauniai skraido! Visai puikus būtų vyras. Eistų atsiprašysiu ir patl pasipiršiu.

Neužtrukdama gervė eina pas gužutį – capu, capu capt, capu capt – trejas varnas per balas.

Atėjo ir beldžiasi pas gužutį į langą:

– Kalmyne, – sako, – aš apsimąščiau, kad negerai padariau atsisakiusi už tavęs tekėti. Tu visai šaunus vyras, Vesk mane, aš mielai už tavęs tekėsiu. Vie bus dviese geriau gyventi.

Gužutis žvilgt pro langą, pamatė gervę ir sako:

– Apsieisiu be tavęs. Ko nėra tada, kai aš buvau atėjęs? Dabar gali sau namo kelti. Būta čia pačios ilgakaklės, išverstakės, rėksnės. Gali sau nešdinti, aš geresnę gausiu.

Susigėdo gervė ir, vos neverkdama, išdūlino – capu, capu capt, capu capt – trejas varnas atgal per balas.

Vos išėjo gervė, gužutis apsigalvojo ir tarė:

– Ką aš padariau? Kam atsisakiau? Kur aš geresnę pelkėse gausiu? O juk gervė graži ir grakšti. Visai gera būtų patl. Eistų – atsiprašysiu ir pasipiršiu.

Ir išėjo gužutis – dību, dību dibt – trejas varnas per balas pas gervę. Atėjo, į duris pasibeldė ir sako:

– Kalmyne, aš labai atsiprašau, kad tave užgavau. Tekėk už manęs, gerbsiu tave ir mylėsiu, kaip galėsiu.

– Kur tu mylėsi, toks storžievis, – atsakė gervė ir užtrenkė duris. – Netekėsiu už tavęs!

Gužutis išsėdė ir išėjo namo – dību, dību dibt – atgal per balas trejas varnas. Vos tik išėjo, gervė susigėdo, kad be reikalo gužutį išeldusi, ir paskui – capu, capu capt – nuolipino trejas varnas per balas. Bet nieko neišėjo.

Gužutis buvo išsėdęs. O paskui vėl gervė. Taip amžinai ir vaikščioja vienas pas kitą trejas varnas per balas ir lig šiol į porą nesuaideda.

DIDŽIOJI ROPĖ

Buvo senis su boba, sugriuvo su troba, griuvėsius išvalė, padarė darželį, pasodino ropę.

Ropė augo augo, lapojo, bujojo ir užaugo kaip troba su lapais kaip stogu.

Tai senis ir senė po lapais vasarą gyveno, o rudens sulaukė, pabandė ropę išrauti.

Senis nuėjo į daržą, ropė ropė ropė atsilošęs, – bet neišrovė.

Pasišaukė senis į talką senę. Senė už senio, senis už ropės, ropė ropė – neišrovė ropės.

Pasišaukė senė vaikaitę našlaitę. Vaikaitė už senės, senė už senio, senis už ropės, ropė ropė – neišrovė ropės.

Vaikaitė našlaitė pasišaukė į talką šuniuką margiuką. Šuniukas margiukas už vaikaitės našlaitės, vaikaitė už senės, senė už senio, senis už ropės, ropė ropė ropė – neišrovė ropės.

Šuniukas margiukas pasišaukė į talką kačiukę rainukę. Kačiukė rainukė už šuniuko margiuko, šuniukas margiukas už vaikaitės našlaitės, vaikaitė už senės, senė už senio,

senis už ropės, ropė ropė ropė – neišrovė ropės.

Kačiukė rainukė pasišaukė į talką pelytę šmižytę. Pelytė šmižytė už kačiukės rainukės, kačiukė rainukė už šuntuko margiuko, šuniukas margiukas už vaikaitės našlaitės, vaikaitė už senės, senė už senio, senis už ropės, ropė ropė ropė – ir išrovė ropę!

Senis ropę padalino ir davė visiems po vežimą: pelytei šmižytel šaknis, kačiukel rainukel šerdis, šuniukui margiukui graužtuką, vaikaitel našlaitel kamblius, senel – lapus, o pats atsipūtė pro ūsus: – Tai bent išrovėme ropę!

Paskui seniai pasistatė trobą ir su talka per žiemą graužė ropę.

ŠARKELE VARNELE

– Šarkele varnele, keli tavo vaikėlai? – Nežinau, neskaičiau, jei tu nori – suskaityk ir kitiem pasakyk: – Du namuos, du kapuos, du duoną ralko, du pinigų skaity. Du tėvą, du akėją, du dirvonus arla. Du guli, du kulia, du grūdus paiso, du ant stogo švaistos. Du medžioja, du žvejoja, du pražuvo miške, du prigirė ežere, du ant kranto rauda, o man širdį skauda. Pabandyk – suskaityk, kiek jų buvo, kiek jų žuvo, kiek gyvų dar liko gerų darbininkų?

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliados romano "Sunkiausiu Keliu")

– Jeigu jūs norite gero kiekvienam vokiečiui ir Vokietijai, – patetiškai pasakė Slezevičius, įsmeigęs žvilgsnį į labiau pasiduodantį Verle, – jūs privalote sulaukyti rusų slinktį nuo Šiaulių ir Telšių. Mūsų žvalgybos duomenimis, tai nesudėtingas uždavinys. Juo, labiau, kad kovoj talkins lietuvių daliniai. Jūs esate kareivių tarybos atstovas ir jūsų nuomonė lemia Vokietijos istoriją.

– Visiškai teisingai, – suriko Verle.

– Jeigu jūs ignoruosite rusų slinktį, – pakartojo Slezevičius, – jums teks skubomis trauktis Vokietijon. Pagaliau, jūs negalite paneigti savo išsivadėjimų, o tie pažadai teikia saugų gyvenimą kaip tik vokiečių tautai.

Jis staigiai ir dramatiškai pasisuko į Zimmerle ir Volfą ir paklausė:

– Argi jūs norite, kad rusų artilerija sustotų prie Kybartų ir grąsintų apšaudyti Ryprūsius? Ar negeriau, kad ten bus siena su ramia ir taikia lietuvių tauta?

– Tai savaime aišku, – sumurmėjo daktaras Zimmerle.

Jie suėjo debatuoti, bet išsiskyrė draugais.

Neskubėdamas į Metropolį, Slezevičius ėjo gatve, jautėsi mirtinai išvargęs. Tai buvo nepaprasta proceso dalis, kur jis buvo kartu prokuroras, gynėjas, liudininkas ir savo paties teisų gynėjas. Visos tos sunkios ir sudėtingos pareigos gulė ant jo vieno. Jis buvo labai pavargęs. Šviežias žiemos atlydžio vėjas, tur būt, atkildęs nuo Baltijos kopų, lietė jo veidą, ir jis smagiai juto, kaip vėjas purena ūsus.

Lošimas ra banque, akiai, buvo ištaigingas lošimas sukrestui nervus. Ak, kaip svarbu, kad vokiečiai įtikėtų į lietuvių legionų galią! Dabar jis pavargusiai svarstė, ar tą tezę įrodė vokiečiams, ar jie patikėjo, kad lietuviai gali būti jų kovos partneris?

Kaip svarbu, kaip gyvybiškai svarbu sulaukyti bolševikinę kariuomenę įsibėgėjimo pradžioje. Tada jie bus sulaukyti ilgam.

Dabar sumavo keistos konferencijos vaizdą: Zimmerle nebuvo labai užsispyręs, soldatenrato Verle iš tikrųjų ne spartakininkas, bet vokiečių patriotas.

Pustamsiame Metropolio kambaryje jis sutiko Vileišį.

– Prašiau iš vokiečių tikro, vokiškojo, pilnakraujo Befehl, – pasakė Vileišiui, – pasiųsti kareivius prieš bolševikus. Jeigu tą korta bus sumušta, jeigu jie neduos kareivių, vyriausybė galės emigruoti pro Kybartus.

26

Sausio 7 dieną Kauno Komendantūrą papildė patyrę kariai, kurie atvyko iš Vilniaus.

Jie pasakojo apie dramatiškus Vilniaus įvykius.

Sutraiškę menką ir bailių lenkų legiono pasipriešinimą, bolševikai įsiveržė į Vilnių. Jauni lenkų legionieriai, didžia dauguma vaikėzai, panikoje bėgo iš susirėmimo lauko, kur raudonoji kariuomenė panaudojo kelis artilerijos pabūklus. Tai buvo mokyklinio amžiaus vaikų susidūrimas su brutalia karo mašina.

Keli raudongvardiečių būriai apsupo Gedimino pilies skardį ir atakavo viršūnę. Lietuvių sargybinių suskubo pasitraukti. Prasiveržė prie pilies bokšto durų, raudonieji ilgokai gaišo, bijodami pasaulį. Pagaliau – jie išlaužė storas, medines duris. Nuo žemės jie taikė į bokšto stiebą, norėdami nukirsti plevėsuojančią trispalvę, bet nepataikė į virvę. Vėliava pleveno aukštybėse, tartum būdama juo iškilesnė per savo paskutines minutes virš Vilniaus miesto. Pagaliau, duris išlaužę, raudongvardiečiai kopė stačiais ir siūbuojančiais laiptais į kuoro platformą. Laiptai buvo nualinti; skubus kopimas dusino. Pasaulį ar minų baimė verė delsti ir dairytis.

Nuleido vėliavą ir tuoj pat nuo trispalvės atplėšė geltoną ir šalia ruožus. Išklė į stiebą siaurą ir defor muotą raudoną, nepanašų į vėliavą skutą, gailiai su sitikusį su Vilniaus vėju.

Tą dieną, kaip jos prašė vyras, Doma praėjo Ka tedoris aikštės pakraščiu. Siauras ir gailiai besiplaką vėjuje ilgas raudonas kaspinas pasakė, kad Gedimino kalne įvyko istorinės reikšmės aktas – Lietuvos vėliavos išniekinimas.

Ji nežinojo, ar kovėsi lietuvių patruliai, ar jie žuvo, ar suskubo pasitraukti? Ji kažkaip tikėjo, kad vėliavos išniekinimas buvo palydėtas aukų ir kraujo.

Prisilęgta sugrįžo namo. Vengė paeiti Jurgio prospektu, kur iš tolo buvo matyti besibūruoją raudonarmiečiai su raudonais kaspinais ir keli raiteliai.

Namuose įrašė į blokną tariamą laišką vyrui:

„Kalne nebėra vėliavos, bet niekas neužgins vaizduotis, kad trispalvė tebeplėvesuoja.“

Nebuvo žinių iš Kauno. Nauja fronto linija krito kaip geležinė scenos uždanga, nepraleisdama nei šviesos spindulio, nei garso. Ji vis dėlto norėjo tikėti, kad ir Kaune Lietuvos valstybės tvėrimo darbas eina tokiu pat intensyvu, kaip tat prasidėjo sostinėje. Ji buvo vilnietė, pripratusi prie Vilniaus ir mylėjo miestą. Čia slinko pirmieji jų santuokos metai, romantiški prisiminimai, kažkaip nejuociomis visad atsiskleidavę atmintyje greta puikius Vilniaus apylinkių gamtos. Ir kada ji, likusi viena, vaizdavosi vyrą ir užsimerkusi stengėsi išgirsti jo balsą, kartu kilo vaizduotėje aplinka, žydrieji ežerai, žalios aksominės kalvelės, visos panašios į mažus, svajingus piliakalnius, skaidrus Galvės ežero plotas, tyvuliojantis vanduo, laiveliai ir baltos, tolimos burės. Nuostabi tos gamtos nuotaika smelkėsi į jos dvasią ir pojūčius.

Buvo įpratusi gyventi viena. Vyras vis turėjo kur nors skubėti, kur nors išvykti, kur nors užtrukti. Rusijoje tos išvykos po revoliucijos įgaudavo vis pavojingesnį pobūdį. Ji nepasakojo savo rūpesčių, bet nuolat ir nuolat bijojo, kad nebesulauks jo grįžtant. Jis buvo sąrašė tų, kurie nepageidaujami revoliucijai. Dingusiųjų be žinios pavyzdžiai grasino. Suimtųjų sąrašai nuolat didėjo. Meldėsi, prašydama malonės ir pasigailėjimo. Jos religinis jautrumas siekė iki ekstazės.

Toks gyvenimas įpratino ją gyventi su stiprios vaizduotės talka; bendrauti ir nuolat būti su vyru kažkaip telepatiškai. Gerai pažindama jo įpročius ir būdą, su mylinčios moters atidumu stebėjo jo rengimosi skoni, brangino jo kaklaraiščių pasirinkimą, švarko atlapų ir mados stilių. Mėgo ūsų priežiūrą. Mėgo jo savotišką būdinių, kad pirma išsipaudoja ūsai ir iš po jų, įsiurbiančiai minkštai šlitos jo lūpos atranda jos lūpas.

Poilsiaujantis jo tamsių akių žvilgsnis visad skatino ją galvoti, kad vyras supoetina savyje aplinką. Jeigu jis parašytų puikius eilėraščius, ji nenustebtų. Jeigu jis nupieštų čiaurioniškus paveikslus, ji taip pat nesistebėtų. Matė vyrą vaidinantį teatro scenoje. Buvo viskas logiška, kur lietė meną. Buvo viskas intelektuališka, kur matė jo kūrybinį sieki.

Slezevičius gailiai vaidino, ir tai buvo Doma įrodymas, kad jame slypi dar viena dvasia, kurią tik plonai ir permatomai pridengia kasdienybės poreikiai. Ji laikė vyrą slaptu, dideliu menininku.

Tuose vaidinimuose suprato vyrą atskleidžiantį šiaip kasdienybėje nepastebimas aistras, apmaudą, viltis ir skausmus. Tada ji svaigo, nes matė jį scenoje naują, nepažintą, nuostabią spalvingą. Jis buvo teatrališkas ir kasdienybėje. Mėgo skoningai rengtis, mėgo rinkinius kvėpalus, mėgo puošnią draugystę.

Vakarop ji vėl išėjo į gatvę. Skubėdama ženge į Katedros aikštę. Kažkoks keistas, nervingas nujautimas varė ją dar kartą žvilgtelti į išniekintą vėliavos likutį, į vėjuje gailiai ir tragiškai besiplakantį raudonąjį ruožą.

Taip, ji išvydo vėliavos tragediją. Pusiaustieby karojo trispalvės dalis. Bet reikia tik užsimerkti, reikia tik įsivaizduoti, ir gailus raudonas kaspinas kilo aukštyvėn, siekė stiebo viršūnę ir, lyg pražystantis žiedas, atsiskleidavo geltonu, žaliu ir raudonu žerėjimu.

Doma nesijautė pakankamai stipri. Žiemos pavakarės žvarbas veikė ją savo apmaudu.

Tą vakarą ji susirgo, ir motinos globoje, ir kaimyno gydytojo lankoma, gulėjo lovoje kelias dienas. Tai buvo visiškai izoliacija nuo miesto įvykių. Tai buvo jausmas, lyg kalėjimo vienietis durys atskyrė ją nuo pasaulio. Tai buvo vėgį įžanga į nevaržomą atsiminimų ir vaizduotės plotą.

BUS DAUGIAU.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

DAIL. DAGIO LIETUVIŠKO PEISAŽO MOZAIKA

Toronto lietuviai pensininkai Lietuvių Namuose, 1573 Bloor Str. W. gavo savo kultūrinę ir visuomeninę veiklą vystyti nuolatinę patalpą. To negana - iš Kanados federalinės vyriausybės - jie gavo ir pašalpą, sumoje \$5,100.00, tai patalpa išsirengti.

Kai jau yra pinigų - reikia pensininkų svetainę patogiai ir gražiai susitvarkyti. Tam tikslui jie nusipirko naujus, gerus ir patogius baldus, sienas pradėjo puošti kabininiais paveikslais: Karalienės Elizabeth II -rosios, Vydūno, Žemaitės portretus, Vytį, Lietuvos miestų herbus etc. Be to, jie pasikvietė dail. Dagį, paprašydami lietuviškais vaizdais nutapyti visa rytų pusės patalpų sieną.

Dail. Dagys atsidėjęs dirbo, kūrė keletą dienų. Ir, naudodamasis savo dailininkiška fantazija bei pensininkų pageldivimais, jis užpildė visa sieną, turinčią 18 plokščių ir apie 9 pėdas aukščio lietuviškais motyvais ir vaizdais, tarytum pakabindamas milžinišką canvas'ą tojoj pusėj su didžiuliu Lietuvos apylinkių ir gamtos peizažu.

Ir ko toje peizažo mozaikoje nėra? Matysi joje Gedimino pilį su plevėsuojančia Lietuvos trispalve, Vilniaus urbanistinį mūrų bloką, Vytį, skaidriai šviečiančios saulės, artoją beartantį lauką, pagaliau, sėjantį dirvon bran-

džius grūdus, ūkininko sodybą su žydinčiu ir klestinčiu gėlių darželiu. Sodybos namo tarpuduryje - bestovinti geltonkasė lietuvaitė. Kieme - šulinys su simboline girgždančia svirtimi. Ten ir šunelis kieme bėginėja, varnos viršuje sklendo ir t. t.

Dar toliau - koplystulpis su didele Rūpintojėlio figūra, deja, koplystulpio viršuje - okupantų ištekintais ir nuaužtas kryžius, nulinkęs į šalį. Kairėj pusėj, ežeras, laivėlis ir meškerlotojas. Lauko keltas, lietuviško dangaus skliautas, geltonuojantis pribrėndusių kviečių laukas su pastatyta žvribliams baldykle /kaltause/. Ūkininko sodyba - aptverta gražia tvora, su gandraiždžiu ant krelgo. Vienas gandraus išdidžiai kalena snapu lizde, kitas - stiplinėja kūdros pakraštyje. Palaukėj matomas vėjo malūnas;gi pačioj kairėj - Klaipėdos švyturys ir Biržų pilies vaizdas.

Šios tapybinės mozaikos spalvos - ramos, ryškios ir žiūrovo akis patraukiančios, daugumoj - žalia, geltona ir mėlyna: pievos, geltonuojantys javų laukai, mėlyna Lietuvos padangė...

Šis dail. Dagio milžiniško dydžio paveikslas daugeliui Lietuvos sūnų ir dukterų - pensininkų akims bus itin gera atgaiva ir paguoda jų dvasiai.

Pranys Alšėnas

KELEIVIS
Lithuanian Weekly

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

NIEKAM NEPAATAIKAUDAMAS, TEISINGĄ ŽODĮ SKELB DAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENTAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APŠAKYŲ, EILERĄŠČIŲ. ADV. M.ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ. Metinė prenumerata tik \$7.00

FILMŲ PASAULYJE

VAKARAS SU JERRY LEWIS

Kvietimas pusės laikraščio didumo, storame, peiliu neperduriamam, popieriuje Pagarbimo tvarkaraštis. Keletas piešinių su Jerry Lewis. Vokas rankomis sulankstytas, irgi puiklausio popieriaus. Atskirai kortelė prašanti atsakyti, dalyvavusiu, ar ne. Užadresuotas vokas su pašto ženklų.

Lapkričio 8 d. vakare višės ir kokteilai garslame Porino's restorane. Jame sustoja pavalgyti JAV prez. Nikson ir kt. įžymybės. Kalbama, jų kalnaraštis neturi kalnų...

Prieangyje tikrinamos kvietusių pavardės. Ant kaklo užkabina didžiulį, apskritą, žymenį raišytą kaspinėliais tamsiai mėlyną ir raudoną spalvų. Viduryje, balta me fone, Jerry Lewis veido karikatūrinis piešinys, aplinkui rašas: An Evening With Jerry Lewis. Movieland Wax Museum. Baltas kaspinas užnerlomas ant kaklo. Apačioje pakviesitojo vardas, pavardė, organizacijos pavadinimas.

Karštil ir šalti užkandžiai. Išdėstyti didžiuliuose staluose. Kiekvienas pasiima ko ir kiek nori. Maistas puikiai, labai įvairus. Su mėsa, žuvimis, daržovėmis. Kelneriai nešioja pagedaujamus gėrimus.

Sėdame prie sienos ir raudonu pliušu apmuštas stiliizuotas kėdės. Pasirodo, mūsų kėdžių kaimynai nemaža žino apie Lietuvą. Jos tėvai gimę Lietuvoje, netoli Vilniaus. Klausinėja apie tą kraštą. Pasakoju istorinių pagrindu. Ypatingai ji dėkoja. Sako, draugų kompanijoje ją vadina lietuvaitė. Tikrai, aprėdymui mūsų tautinių kostiumų, neatsiktum, kad ne lietuvaitė. Jos tėvų pa-

P. TILVIKAS

vardė Feldman. Jiedu rengiasi važiuoti į okup. Lietuvą. Klausia mano nuomonės. Jis anksčiau buvo Sov. Rusijoje, buvo rusų areštuotas vien dėl kritiškos nuomonės pareiškimo. Sako, užtenka pasakyti neigiamai prieš kokį sovietų pareigūną, ir areštuoja, nes tai esą prieš sovietinę santvarką pasireiškimas. Jis yra Jerry Lewis šeimos medicinos daktaras.

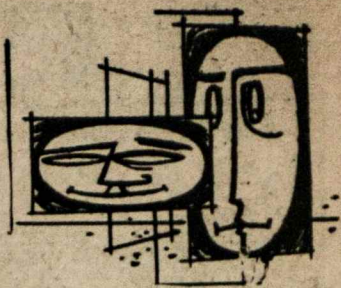
Pasistiprinus, specialūs autobusai visus nuvežė į Movieland Wax Museum/Filmų pasaulio vaikų muziejų, esantį Nuena Park vietovėje, keliolika mylių už Los Angeles. Mūsų draugai prašo sėsti greta. Šnekūs, malonūs, draugiški. Pasikeitėme adresais.

Po oficialių iškilnių prieš muziejų, dalyvaujant miestelio burmistrui /jis ištėkė Jerry Lewis'ui garbės piliečio pažymėjimą/, Prancūzijos vicekonsulų /pareiškė komplimentinių sakinių aktoriaus adresu/, užsienio spaudos atstovui, kalbėjo Jerry Lewis, (plojimai) pristatęs savo žmoną ir keturius, iš šešių, sūnus. Iškilmes stebėjo tūkstančiai žmonių.

Vaško muziejuje gausu filminių velkai, asmenų kopijų. Daug stiklo, sudarančio idomus atšokimus. Yra visai gerų kopijų. Kitos nevykę.

Jerry Lewis garbel pasikirta scena iš jo filmos "Natty Professor", su filme vartotais daiktais, su jo dirbtiniais dantimis ir kt. Fotografai, televizijai filmuotojai /įskaitant japonų nuolat filmavo, pačiam patis, tokia kamšatis ir stačiai gerbiama šypantis, pozuojant.

Visiems vėl norimi gėrimai, puiklausios vaišės su karštomis mėsomis, įvairiais svečiams patinka. Girdintieji

KREIVI
VEIDRODŽIAI

KASDIENINĖS PASTABOS

Vestl merginą dėl jos išglau išmoki, negu kalbant. vaizdos yra visiškai panašu, kaip pirkti namą dėl jo spalvos.

—•••—

Rašymui temų yra tūkstančiai ir viešbuti. Porą dienų be-čiai. Ir jei kai kurie rašto žmonės skundžiasi temų stokos, pirmiausia jie turėtų nusiskūsti savo nesugebėjimais.

—•••—

Dideliame džiaugsme per daug nepažadėk, nusimintime - visko neatsižadėk.

—•••—

Klausant galima daug daug. Vestl merginą dėl jos išglau išmoki, negu kalbant.

—•••—

Po kelias dienas nesibai-glančių su žmona ginčų vy-ras paliko namus ir persikė-lė į viešbutį. Porą dienų be-čiai. Ir jei kai kurie rašto žmonės skundžiasi temų stokos, pirmiausia jie turėtų nusiskūsti savo nesugebėjimais.

—•••—

— Nuodus, -piktai ryktelejo Danutė. — Jei taip, tai daryk tik vieną davinį, nes aš namo ne-grįžtu.

Paruošė V. Š.

... Denisov su gerais kailiniais visą laiką sėdi įsitaisęs į žiaudus ir ramiausiai seka mūsų darbą.

Vyt. Raulinaičio iliustracijos

priedais. Kava.

Pasikalbėjimai su Jerry Lewis. Mūsų daktaras norėjo supažindinti su Jerry Lewis asmeniška, bet tokia spūstis, tokia kamšatis ir stačiai griūvimas, kad atsistakiau.

Prancūzas klausia, kaip jam patinka šios iškilmės. Atsako, daug svarbiau, kaip

juokiasi. Ir pridėda, jei jo filmuose pasijuoklama, reiškia žmonės per daug kritiški, eina kritikai, ne pramogai.

Su juo pasikalbėjimą praveda radio stotis. Jo 41-asis filmas "The Day the Clown Cried", filmuotas Stockholme ir Paryžiuje, netrukus bus pradėtas rodyti.

Kitas spaudos atstovas klausia J. Lewis spaudos agenta, ar žino, kiek šios iškilmės kainavo. Atsako, žino tiksliai, bet tai visai ne į temą. Šako, kartą vienas entuziastas norėjo pirkti jachtą ir paklausė patyrusį jachtos savininką, kiek kainuoja laivas ir jo išlaikymas. Buvo atsakyta, jei rūpi kainos, tai neįsitaisyti jachtos.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ
KANADOJE
PRANEŠA:

KLB Montrealio Apylinkės pristatymu, Montrealyje sudaryta Tautos Fondo apylinkės valdyba šios sudėties: pirmininkas - Ignas Petrauskas, 1581 DeSeve Str. Montreal 205, P.Q., sekretorius - Petras Gabrys ir kasininkas - Augustinas Kalvaitis. Iki šiolėjusiam įgaliotinio pareigas Augustinui Kalvaitiui užidėta darba ir pastangas telkiant lėšas Tautos Fondui - nuoširdžiai dėkojame.

KLB Winnipego Apylinkės Valdybos pristatymu, Tautos Fondo įgaliotiniu Winnipege patvirtintas Juozas Demeckas, 507 Elgin Ave., Winnipeg, 2 Man. Iki šiolėjusiam įgaliotinio pareigas V. Stankevičiui nuoširdžiai dėkojame.

KLB St. Catharines apylinkės Valdybos pasiūlymu, Tautos Fondo įgaliotiniu St. Catharines apylinkėi paskirtas Antanas Gverzdys, 8 Carina St., St. Catharines, Ont. L2M 5E3.

Visiems naujiems Tautos Fondo pareigūnams linkime sėkmės Tėvynės laisvinimo darbe.

Tautos Fondo Atstovybė
Kanadoje

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ISTORINIAI METMENYS

Spausdiname Montrealio lietuvių, susijusių su Šv. Kazimiero parapija istorinius įvykius, kaip yra paruošęs - būdamas vikaru kun. Jonas Gaudzė.

(Paruošė kun. J. Gaudzė)

Pirmoji šv. Kazimiero d-ja turėjo tikslą netik savišalpos reikalais nelaimės atveju, bet taip pat stengėsi įkurti Montrealyje lietuvišką parapiją. Neretai d-jos komitetas kreipdavosi į Montrealio arkivyskupiją, kad vėlykinės atlikimui surastų lietuvių kunigą.

Prie šv. Kazimiero pašalpinės d-jos galėjo priklausyti tik katalikai vyrai. Kurie iš lietuvių buvo nutolę, arba nenorėjo nieko bendro turėti su religija, tie irgi buvo susirūpinę turėti pašalpinės draugiją į kurią galėtų tilpti visokių pažiūrų žmonės. Iš to kilo mintis steigti nepriklausomą lietuvių klubą su pašalpinės skyriu. Toks steigiamasis susirinkimas įvyko tik 1907 metų pradžioje. Įsteigtam lietuvių klubui buvo parinktas vardas "Vytauto Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Klubas" (tai pirmosios šv. Kazimiero d-jos turėtas vardas).

Tais laikais, nors nedaug, bet vistik lietuvių tarpe buvo ir laisvamanių, tai iš senosios Rusijos socialistų palikimas. Tuo metu Amerikoje labai stipriai veikė dr. J. Sliūpo vadovaujami laisvamaniai, kurie ten turėjo įkūrę "Laisvės Draugiją". Montrealyje jie irgi buvo įsteigę savo skyrių, kurio nariais buvo: Kilikevičius, Kubilius, A. Skrinskas ir dar keli, tačiau ilgiau jiems išsilaikyti nepavyko, dėl permažo narių skaičiaus. "Draugas" 1909 m. rašo: "Montrealyje yra laisvamanių ir socialistų Sąjunga".

Montrealio lietuviams reikėjo, be pašalpių draugijų, dar gero dvasinio vado, kuris būtų pajėgus tvarkyti parapiją ir ugdyti lietuvių. Niekur nėra užrašyta, kas pirmas surado Amerikoje esantį gabų kunigą A. Staniukyną kuris aplankė Montrealio lietuvių ir vėliau tapo arkivyskupijai patarėjas lietuviškuose reikaluose.

Montrealio arkivyskupijos archyve randasi pirmas lietuvių kunigo A. Staniukyno laiškas, kuriuo kreipiasi į Montrealio arkivyskupą Paul Bruchesi duoti jam bažnytinį leidimą lankyti Montrealio lietuvių, klausyti jų išpažinčių. Arkivyskupo laiško nuoraše nurodoma, kad prašymas yra patvirtintas ir leidžiama kun. A. Staniukynui aptarnauti lietuvių, jų dvasiniuose reikaluose. Tai buvo pirmas oficialiai žinomas arkivyskupijai lietuvių kunigas, kuris lankėsi Montrealyje 1905 m. gegužės 22 - 26 dienomis. Būdamas Montrealyje kun. A. Staniukynas gerai susipažino su vietos lietuvių padėtimi, matė, kad čia yra reikalinga įsteigti parapiją, bet dėl didelio lietuvių kunigų trūkumo, greitu laiku nebuvo įmanoma ką nors daugiau padaryti.

Kun. A. Staniukynas gerai mokėjo prancūzų kalbą, kurią išmoko studijuodamas Šveicarijos Friburgo universitete nuo

1899 m. Be to, turėdamas geras rekomendacijas, tapo Montrealio arkivyskupijai vertėju ir patarėju lietuviškuose reikaluose net per 10 metų; -tai aiškiai liudija jo išversti laišakai iš lietuvių į prancūzų kalbą.

PARAPIJOS ORGANIZAVIMO PRADŽIA MONTREALYJE

Dėl nebuvimo užtektinai lietuvių kunigų, Amerikoje daugelyje vietų buvo steigiamos bendros parapijos lietuvių su lenkais, nes visi lietuviai kunigai mokėjo taip pat ir lenkiškai. Tačiau toks bendravimas neilgai tęsdavosi dėl atsiradusių nesutikimų, nes lenkai stengdavosi visur pirmauti taip, kad lietuviams nebelikdavo vietos; -užtat tokios jungtinės parapijos iširdavo. Tų nesutarimų bėdų neišvengė nei Montrealio lietuviai. 1905 metais lietuvių Montrealyje dar buvo nedaug, o lenkų buvo žymiai daugiau. Lenkų organizacijos komitetas nutarė pradėti rūpintis parapijos steigimo reikalais. Prie jų prisidėjo ir lietuviai. 1905 m. birželio 8 d. lenkų draugija parašo prašymą Montrealio arkivyskupui P. Bruchesi, kad jiems surastų lenkų kunigą. Po tuo prašymu, be kelių šimtų lenkų parašų, pasirašė ir šie lietuviai: P. Letukas, J. Miknaitis, K. Naujalis, F. Sudaitis, E. Šaukaitis, S. Kvetkauskas, A. ir J. Jonikaičiai, J. Ediuaitis, J. Brazaitis, K. Karys, J. Jakaitis, F. Žydalis, A. Šatas, M. ir A. Krukai, J. Streinys, Jz. Pečkaitis, J. Meškonis, J. Žemaitis, J. Krivaitis, J. Balsis, K. Rinkas, J. Kukaitis, J. Juškaitis, D. Jurkšas, K. Vainokis, J. Urbaitis, J. Jonikaitis, viso 29 lietuviai. Atrodo, kad tais laikais gauti lietuvių arba lenkų kunigą, buvo labai sunku.

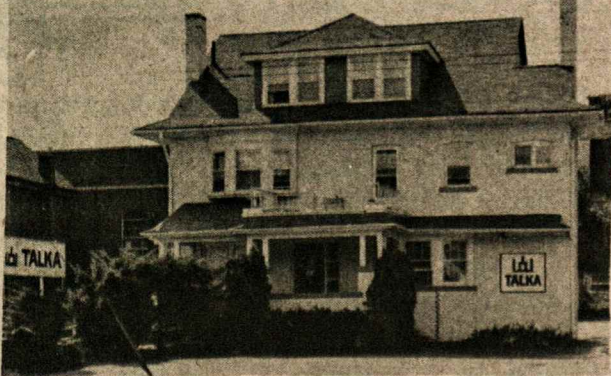
1906 m. birželio 20 d., kun. A. Staniukynas rašo Montrealio arkivyskupui laišką ir rekomenduoja Montrealio lietuviams kun. Matą Plaušinitį iš Bostono, kuris moka lietuviškai, lenkiškai ir kitas kalbas. Vėliau pats kun. M. Plaušinitis rašo lotyniškai laišką Montrealio arkivyskupui P. Bruchesi, aiškindamas, kad jam pražuvo liudijantis Seinų vyskupo raštas ir prašo, kad arkivyskupas tiesiogiai kreiptųsi į Seinų vyskupą ir iš ten išgautų leidimą ir sutikimą jo persikėlimui į Montreali.

Prieškariniais laikais (1914) pašto susisiektis buvo labai lėtas, todėl ir Montrealio arkivyskupijos pasiteiravimas užtruko daug laiko. Iš archyve esančių raštų, nėra to laiško nuorašo ir nežinia kaip buvo teirautasi apie kun. M. Plaušinitį: ar per Vatikaną, ar tiesiog per Seinų vyskupiją. Paskutinės priežastys nėra žinomos, kodėl rekomenduotas kun. M. Plaušinitis nebeatvyko į Montreali, nors čia kunigas buvo labai reikalingas.

(BUS DAUGIAU)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

jisikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:	Mokame už:
pirmadieniais 10 — 5 v.p.p.	depozitus (P.C.A.) Čekių 6%
antradieniais 10 — 5 v.p.p.	šėrus ir sutaupas 7%
trečiadieniais 10 — 5 v.p.p.	už vienu metų terminuotus indėlius 8%
ketvirtadieniais 10 — 5 v.p.p.	indėlius 3 metams 8½% ir 5 m. — 9%
penktadieniais 10 — 7 v.vak.	Duodame:
šeštadieniais 9 — 12 v.p.p.	asmenines paskolas iš 11%
Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.	nekiln. turto paskolas iš 9½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduoame "American Travelers" čekius. Utkirtas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$ 4,600,000

PRIZINIS ŠAUDYMAS

Kalakutų prizinį šaudymą ruošia Žūklautojų ir Medžiotojų klubas "Giedraitis" vasario 17 d., sekmadienį savo šaudykloje. Pradžio 10 val. ryto. V — ba

HAMILTONO "AUKURAS"

Prieš užbaigiant senuosius 1973 metus, per paskutinį mėnesį "Aukuras" davė lietuviams septynis spektaklius. Todėl norisi pasidžiaugti, pasidalinant su kitais, savo maloniomis įspūdžiais ir pasisekimais.

Vieš tie pasisekimai yra tik dėlto, kad hamiltoniečiai turi savo tarpe p. E. Daugivietę — Kudabienę. Ji savo pasisekimu, kantrybe ir meile scenai ir lietuviškam žodžiui dirba jau beveik 25 metai. Savo meile teatrui ir lietuviams išugdė ir palaikė rusenanti "Aukuro" ugnelę kas meta įjungdama vis naujų teatro grupių narių.

Gražiai suvaidino aukuriečiai J. Marcinkevičiaus "Mindauga" anglų kalba Toronto-St. Laurence Art Centre, vėliau Hamiltone kur savo talentais išryškėjo jaunoji studentų lietuvių karta. Be priekaištų, nuostabiai gerai suvaidino Mindauga ir 18 m. Raimundas Kalvaitis; Morta — Lina Verbickaitė; Vismanta — Vidmantas Šilinskas. Ir visi kiti Hamiltono ir Toronto studentai.

Su V. Alanto komedija "Šiapus Uždangos" Aukuras aplankė Philadelphia, Newark, Detroit, New York, Cleveland. Visur spektakliai

praėjo su dideliu pasisekimu, sutraukę pilnas sales žiūrovų. Vėsur buvo jaučiamas didelės teatro darbu įvertinimas su prašymais ir linkėjimais palankyti gyva lietuviška žodį, kuris jungia mus visus išblaškytus pasaulyje.

Paskutinis Aukuro pastatymas buvo H.K. Anderseno pasaka — "Sniego Karalienė", kurio premjera buvo gruodžio pradžioje Clevelande ir gruodžio 15 d. Hamiltone. Kaldų egltutės proga šeštadienio mokyklai. Anderseno pasakoje teko pastebėti daug jaunučių talentų, kurie irodė, kad turi teatrinę gabumų. Pagrindinėje Gerdos rolėje Ramunė Pleinytė ir mažosios plėšikės rolėje — Ramunė Verbickaitė savo roles atliko tikrai pasigėrėtina. Taip pat ir Eduardas Labuckas, Aušra Pleinytė ir visi kiti jaunieji aktorai žavėjo visus savo gražia lietuvių kalbos tarme ir valdyba. Mažiesiems artistams talkininkavo senieji Aukuro aktorai, kurie papildė ir sutvirtino spektaklį.

Po spektaklio, salėje po bažnyčia, jaukioje šventiškoje nuotakoje vyko vaišės su visais artistais, jų tėveliais ir artimaisiais.

Malonu, kad buvusieji aukuriečiai, kaip Silvija Martinkutė ir A. Elvikis, kurie išsikėlė į kitas kolonijas, neužmiršta Aukuro. Būdami kitų kolonijų valdybos nariai, rūpinasi Aukuro iškviatimu į savo kolonijas.

Silvijos Martinkutės pa-

šio popiečio pasikalbėjimų temoje yra sausio pabaigos sekmadienis, kurio ne tik pakilus temperatūra tirpdydama sniegą nešė pavasario nuotakas, bet ir patys įvykiai padvelkė įdomia naujove.

Pirmiausia tai buvo Algio Rukšeno knygos "Day of Shame" pristatymas. Torontiečiams buvo gera proga pamatyti 32 metų autorių, taip įdomiai aprašiusi Kudirkos išdavimo tragediją.

To paties sekmadienio vakare, per NBC, Buffalo TV (Ch. 2) buvo pristatyti keturi sovietų katorgininkai, kuriems pavyko ištrūkti iš laisvės. Vienas iš jų buvo lietuvis. Yurij Handler, Roman Brackman, Myran Mycio ir dr. Mykolas Devenis papasakojo apie ten esančias pas-

kvietimu, vasario 16 d. Aukuras išvyksta gastrolėmis į Sudbury su V. Alanto komedija "Šiapus Uždangos".

Buvęs aukurietis A. Elvikis daro pastangas dėl Aukuro gastrolių vasario mėn. į Ottawa.

Vasario 2-ąją d. Aukuras vaidins Londone V. Alanto komediją "Šiapus Uždangos" ir vasario 3 d. Windsor H.K. Anderseno pasaką "Sniego Karalienė".

Repeticijos vyksta kas savaitę ir net dažniau. Kartojami seni ir statomi nauji veikalai. Šiuo laiku Aukuras pradėjo repetuoti naują veikalą — A. Kairio "Žmogus ir Tiltas", kurio premjera yra numatyta balandžio mėn. Hamiltone ir gegužės 25 d. Chicagoje.

Vyksta pasiruošimai dėl C.Y.O. kur gegužės mėn. bus statoma P. Spalio veikalas "Batai" išverstas V. Stanevičienės.

Aukuras laukia galutinų susitarimų su Montrealu, Ottawa ir kitomis Kanados vietovėmis. Valdžios skirta pinigine parama žymiai sumažino kelių išlaidas Kanados ribose. Tarlams ir su vakarų Kanada, Calgary, Edmonton. Atliekamu laiku nuo repeticijų aukuriečiai intensyviai ruošiasi kaukių balui, kuris įvyks vasario 23 d. 7 val. Jaunimo Centre. Yra numatyta labai įdomi programa, kurią pažadėjo išpildyti Toronto dramos mėgėjų grupė. Bus turtinga loterija, bufetas su karštais ir šaltais užkandžiais ir kitos staigmenos.

Aukuriečiai kviečia visus lietuvius, senus ir jaunus, didelius ir mažus ruoštiesi kaukių balui. Tegul nelieka nei vieno namuose, o visi, pasipuošę įvairiais kostiumais, susitiksime salėje, — kaukių balui! L.S.

Iš H.K. Anderseno Pasakos — "Sniego Karalienė", (iškaires): K. Būgarda — Pasakininkas; E. Bikinas — Karalaitis Klausas; Kristina Auštaitė — Varna; Aušra Pleinytė — Karalaitė Elžė; Sabutė Konfentė — Varna. Nuotrauka M. Stungevičiaus

POPIETE SAVUOSE NAMUOSE

balsėtinis sąlygas ir vykdomą smurtą. Kaliniai, bijodami patekti į psichiatrinę ligoninę, prisipažįsta prie nebūtų kaltinimų. Iš perbadėjimo, neturėdami ko tvirtinti, kaliniai valgė net medžio žievę.

Dr. Devenis papasakojo kaip bolševikai suėmė jį 1940 m., išvežė į Vorkutą. Ten jis buvo iki 1942 m., kol jo žmona State Department padedant, iš ten išgelbėjo. Vorkutoje būdamas Devenis patyrė, kad kaliniai turėdami virš 50 m. amžiaus, nebegalį išlaikyti koncentracijos stovyklos režimo ir iš ten jau nebeišėina. Buvusiems kaliniams kalbant, buvo rodomas Mordavia stovyklos modelis, padarytas pagal jų pasakojimą. Ten buvo matoma daugelis barakų, kurių kiekvienas talpino po 1000 kalinių. Apie juos matėsi kelios eilės spjgliuotų vielių tvorų, o tarpuose sargybų bokšteliai. TV pranešėjas paminėjo ir Solženicino knygos "The Gulag Archipelago" tą vietą, kur autorius vedamas į kalėjimą norėjęs sušukti susibūrusiems žmonėms apie esamą neteisę. Solženicinas sugilaikė, tikėdamas sulaukti progos, kai tą patį galės pasakyti milijonams. Tai padaręs tos knygos apimtyje, autorius jaučiasi atlikęs savo pareigą kalėjime nukankintiems draugams.

Pirmadienį, rytinis laikraštis "The Sun" talpino William Buckley straipsnį apie tą pačią Solženicino knygą. Kolumnistas paėmė knygos ištrauką, kur aprašomas Amerikos ambasados tarnautojo, Alexander Dolgun suėmimas Maskvoje 1948 m. Perduotose detalėse autorius pavaizduoja kaip komisarų Ryumin su gumine lazda mušė amerikietį. Mušęs be pasigallėjimo, pasivartydamas taip, kad pramušė pilvo odą ir plėvę, pradėjo veržtis viduriai.

Antradienį to paties "The Sun" redaktorius Peter Worthington suabejoja Nobelio premijos tikslingumu. Ilgesniamė rašinyje redaktorius teigia, kad romano "Ramusis Donas" autorius Michail Šolochov, 1965 m. gavęs tą premiją neteisėtai, nes jis tos knygos visai neparašęs. Rankraštį jis pavogęs iš vienos baltagvardiečio. Tam pagrįsti, jis nurodo tuometinį Šolochov 23 metų amžių. Antra, kad Šolochov vėliau ne tik nieko geresnio, bet ir nieko panašaus neparašė. Pabėgusi į Vakarus Svetlana Stalinitė patvirtino, kad Šolochov yra plagiatorius ir šovietuose visgi tai žino. Stipriausias argumentas yra naujoje John Barron knygoje "KGB" (tuo tarpu gaunamoje tik Amerikoje). Knygoje aprašytos visos detalės, kaip rankraštis buvęs pavogtas iš baltagvardiečio karininko ir kaip tas vėliau buvęs sušaudytas. Bent kokie bandymai, tikrojo autoriaus artimųjų surasti tiesą, atnešė jėms tik grėšinių ir kt. nemalonumų.

Trečiadienį "The Sun" kolumnistas Lubor J. Zink nurodo Robert Conquest knygą "The Great Terror", kur aprašyta kaip sovietai išžudė 20 milijonų savo piliečių. Toliau Zink paminė Toronto prof. James Fayrs, daug rašantį vietinėje spaudoje. Fayrs paskaitęs Solženicino knygos ištraukas, pakeltęs nuomonę apie tenykščią santvarką. Prisimindamas per-

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA
6% už depozitus	8% už asm. paskolas
7¼% už taupymo s-tas	8% už mortgicijus
8% už 1 m. term. dep.	
8½% už 2 m. term. dep.	
Kapitalas — septyni milijonai dolerių	

Asmenines paskolas duodame iki \$5,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000. Nemokamas čekių ir sskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kariuos gavesius gali pirkti prekių specialiose krautuose. Norint pasiūsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas. Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime parodomai įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ BALTIC Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE. ISTAIGA TORONTO 3, ONTARIO Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

nykščia Kanados ministerio pirminko kelionę į Sibirą ir jo gerėjimąsi ten pasiektais laimėjimais, prof. Fayrs prisipažino, kad jam tik dabar paaiškėjo ministerį Trudeau gyvus tenykščią vergijos sistemą ir vergų atliktus darbus.

—●—

Vienas svečias pasakoja, kaip pasaulis yra pilnas staigmenų. Planuodamas žiemos atostogas jis paėmęs adresų iš Toronto Star, skelbiančių saulėtą Floridą. Rašydamas laišką pasiklausė apie kainas ir apskritai atostogų galimybes šiltame krašte. Ir ką jį manote. Tarp gausios informacijos, viena nuotrauka vaizduoja puošnų Fargo mietelį, St. Petersburg, Treasure saloje. Antroje pusėje gražiausiai lietuviškai parašyta: "Labas ponas, tautietė. Kaip einasi? Ar labai šilta pas jus? Mes esame irgi iš Kanados. Nuo Delhi, Ontario". Pasirašo iki pasimatymo moteliu savininkai Alfonsas ir Terešė Zebertavičiai. S. Pranckūnas

LIETUVIŲ NAMAI

1573 Bloor St. W., Toronto 9, Ontario

Vasario 8 d. 7 val. vakare pradėtas BINGO žaidimas. BINGO bus žaidžiama tris kart savaitėje — pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais. Norintieji BINGO žaidimuose padirbėti registruojasi LN raštinėje arba telefonu 533-9030.

Sekmadienį LN lietuvių skautai, Šatrijos ir Rambynio tuntai, paminėjo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo dieną. Minėjimas praėjo pakilloje nuotakoje.

LN lėšų telkimo vajuos komitetas praneša, kad praėjusią savaitę paskolos lėšų /debentures/ nupirko šie asmenys: po \$1000 — Pzedzieckis Birutė ir Kazilienė Pajauta; už \$500 — XY.

LN nario įnašus įmokėjo: po \$100 — Balaitis L., Bilskytis L., Linkevičius P., Kviecinskis J., Varkavičius J. ir Kazilienė P.; po \$75 — Kondratas Ed., Kazilis A., Kazilytė S., kun. Januška L. įmokėjo \$25 ir Sakalovas M. \$20.

Jaunų narių su vieno dolerio įstojo mokeščių įstojo: Balaitis Linas, Balaitis Juozas, Balaitytė Marija, Balaityte Aurelija, Šarkutė Pranė ir Valančiūtė Vida.

• Prisikėlimo parapijos vakarienė šiais metais bus kovą 17 d. 5 v. p. p. Programoje dalyvaus pianistė Margarita Vaičiulėnaitė.

• Lietuvių kalbos pamokos suaugusiems vyksta ketvirtadieniais 7-9 v. v. Liet. Namuose. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis pas Jūrą Čeponkūtę (766-8870).

• "Gintaro" metinis koncertas įvyks vasario 23 d. 7 v. v. Anapilio Sodyboje.

• Par. Tarybos finansų komisija netolimoj ateityj nori sudaryti parapijos lėtinajomo turto inventorių. Jei kas turi pasiskolintų baldų ir t.t. prašome sugražinti.

SUAUGUSIEMS KURSAI

Gyvenimas pr'vertė steigti lietuvių kalbos kursus suaugusiems. Tokie kursai veikia Lietuvių Namuose ketvirtadieniais 7 — 9 v. v. Jėmė vadovauja jauna, energinga, (neseniai pati baigusi lietuvišką Maironio vardo šeštadienine mokyklą) Toronto mės pradžios mokyklos mokytoja Jūratė Čeponkutė, aktyvi visuomenės veikėja.

Man pasiteiravus, kas tuos lietuviškus kursus lanko, mok. J. Čeponkutė paaiškino, kad jos mokiniai esą daugiausia mišrių šeimų vaikai: suaugę (iki 40 metų). Vienas klausytojas esąs anglas, kuris lankęsis Vilniuje ir suėmęs net vieną lietuvių, kurią planuoja parsivežti už žmoną. Tuo tarpu kursų lanko keliolika asmenų, bet greit viršys 20.

Mok. J. Čeponkutė dirba be atlyginimo. Tai pavyzdiniga lietuvių. Jos visur pilna. Ji ir KLB-mės švietimo skyriuje, skautų, studentų veikloje, ir Maironio vardo lietuvių mokyklos mokytoja, parašo į lietuviškus laikraščius. Gi vakarais Jūratė dar lanko York universitetą, kurį neužilgo užbaigs.

Sėkmės jaunai, vertingai lietuvių, ir sukūrti grynai lietuvišką šeimą.

Kr. • Staiga mirė Toronte dr. M. Anyas, žinomas kultūrinis veikėjas iš Mažosios Lietuvos

• LIETUVIŠKA RADIO valandėlė "Tėvynės Prisiminimai", vedama R. J. Simanavičiaus, girdima kasdien, išskyrus šeštadienį, nuo 3:30 iki 4 v., o sekmadieniais nuo 2 iki 2:30 v. p. p. Stoties CHIN, banga 101 FM.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

HAMILTONO LIETUVIŲ DRAMOS GRUPĖ

MALONIAI KVIEČIA visus Hamiltono ir apylinkės lietuvius vasario 23 d., šeštadienį ruošiamą

K A U K I Ų B A L I Ų, kuris įvyks "Jaunimo Centre" — 58 Dundurn St. N.

Tikriausiai turėsite labai malonų vakarą, bus programa įvairi ir įdomi. Pirmiausiai: Toronto Dramos Grupė vadovaujama Aldonos Dargytės-Biskiewič stato komediją — "TEODALINDA". Gros naujas ir puikus džiazas — "ATLANTIS". Bus premijuojamas net 5 kaukės.

Gausi loterija, taip pat pagal Jūsų pageidavimą šalta ir šilta vakarienė. Kava ar arbata su įvairiausiais tortais ir saldumynais.

Pradžio 7 val. vakaro, programa 7,30 val., baro atidarymas 8 val., premijuojamos kaukės 9,30 val. — Įėjimas tik \$2,50, studentams \$1.00.

Rengėjai: "Aukuras"

Pirmajam Albertos lietuvių Jūros Skautų - šių steigėjui, bei tūtininkui ir nepailstamam lietuvių skautijos Darbuotojui; vyr. Jūr Skautų Sktn. VLADUI RUŠAI mirus, jo šeimai ir artimiesiems gilia užuojauta siunčia jo auklėtinis skautijoje, Kalgario "Black Toot" rajono sktn. tūtininkas Kęstutis Dubauskas

CHICAGO:

Chicagos padangėj vyksta dideli judėjimai. Savaitgaliais, jei turėtum specialią stenografą ir kelis talkinėjus, galėtum vien iš tų įvykių ir faktų išleisti vakarinį dienraštį. Mūsų "Draugas" ir "Naujienos" išsina jau su dvidešimties dienų pasenusiom žiniomis, bet juose teikiama ir kita medžiaga.

• Taupymo Banko kambaryje įvyko Chicagos Balfo uždaras pabaigtųjų subūvimas, kur dalyvavo tik kvieštiniai Balfo talkininkai ir rėmėjai. Šių metų vėjus rezultatas dar nėra galutinis, nes balsų atstovų ir rinkėjų nevyko, bet spėjama netoli 30 tūkst. dol.

• Gruodžio 16 d. Lietuvių Televizijoje Alvudas su dr. J. Adomavičium vedamas pusvalandis prabėgo labai įvairiai. Čia A. Kirvaitytė solo dainavo Malronio "Apsaugok Aukščiausias", Danutė Rudminaitė kanklėmis ir gitara grojo lietuviškas melodijas ir dainavo; pulkiai atliko akt. Af. Brinka, skaitydama apie dabartį ir ilgesį, meilę ir sielvartą mūsų mylima krašta - Lietuva. Jo skaitymo metu sklino įvairūs krašto vaizdai - skaidrės. Buv. sol. Kalvaitytė - Vabalasne sugiedojo Kalėdines giesmes, akomp. p. Mtichel - Aleksūnaitis. Rodomi lietuviškos eglutės papuošalai - iš šiaudelių pagaminti. Ją rla papuošė Vaitkenė ir Kriaučiūnienė. Gaila, kad nebuvo vaikučių, kuriems Kalė-

du eglutės vaizde galėjo ka deklamuoti. Tiesa, I.TV vakaras praėjo sėkmingai, davė kiek pelno. Nuo Kalėdų visos I.TV programos bus jau spalvotos, nors žinoma tas kiek ir daugiau kainuos, bet labai gražu, kai lietuviški spalvingi rūbai atrodo įvairūs.

• Lietuvių Fondas neseniai suruošė vakariene. Niekad Jūs korespondentui nėra pasiūlęs veltui atvykti, todėl, jau ilgus mėnesius nedirbant, negi gali po \$10, - ar daugiau mokėti? Buvo stebėtina, kad nei p. J. Janušaitis negavo jokio veltui pakvietimo į Mokslo simpoziumo vakarienes, kai jis išplekė dešimtimis straipsnių ir visus mokslininkus gražiai pristatė. Todėl UŽS-gai patariu - kas nesusipranta žurnalistus nors mažais dalykėliais moraliskai paremti, apie tuos spaudoj tegul būna tylai! Mes juk spaudos darbininkai, ne žiūrlin kas kokį, lyg šuniui, kaula pames, o rašome, kad taip išpareigojome, bėgdami iš Tėvynės; per plunksną - spaudą ir lietuviškos išlaikymą ir laisvę.

• Tėvai Jėzuitai su savo metine vakariene gali irgi džiaugtis, rėmėjų pilna salė. Karta rašiau kun. Zarembai, gerai kad kalbama apie religiją ir jos praeitį, bet mes, klausytojai ir rėmėjai, norime, kad kalbėtų apie dabartį, kas dabar dedasi mūsų vergijoje kenčiančioje Tėvynėje. Kodėl nei karta neprisiminta

GERA PROGA nuolatiniams darbu didėleje besiplečiančioje įmonėje - universalinėje krautuvėje, patyrusiam rūbų pataisymo srityje.

Dirbančiam - įvairios privilegijos, nupigintomis kainomis.

Rašykite, pranešdami savo specialybę MAGRAMS THE FASHION SHOP, P.O. Box 745 Burlington, Vermont 05401 Mrs. Loe

Bažnyčios kronika ir plačiau klausytojams neatškinama, kaip brolis ir sesė Lietuvoje terorizuojami dėl tikėjimo išpažinimo? Kalbėkite dabartimi ir aiškinkit prie ko eina visi katalikų Bažnyčios nauji persitvarkymai. Mes mylime Tėvus Jėzusius, už jų JC ir darbus, bet išneškite ką naujo.

B. Brazdžionis

Plk. Kazimieras Okeas Lietuvos Banko viceprezidentas, ilgus metus buvęs Liet. Prekybos Rūmų pirminku, šiemet yra pasiūlytas į Respublikonų Partijos Chicago Sanitarinio Distrikto rinkimų sąrašą. Lietuviai visi gyvena Cook County ir Chicagoje, balsuokite už jį - pavarso rinkimuose. B.B.

st.catharines

Lietuvos Nepriklausomybės šventė bus iškilmingai paminėta šių metų vasario 16 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. (punktučiai) slovakų salėje, Page ir Welland gatvių sankryžoje.

Šventės pagrindinis kalbėtojas, pakviestas, atvyksta iš Jungtinių Amerikos Valstybių, buvusio Lietuvos Respublikos prezidento sūnus, inž. Liūtas Grinius.

Meninę dalį atliks Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras vadov. muziko A. Paulionio ir Nigaros Pustasallo tautinių šokių vienetas "Nemunas" vadovaujamas St. Zubrickienės.

Vasario 17 d., sekmadienį, 10 val. ryto iškilmingos pamaldos už Lietuvą, Šv. mišias atnašaus ir pamokslą pasakys kun. J. Liauba OFM. Po pamaldų bus padėtas vainikas prie laisvės paminklo, žuvusiems už Lietuvos laisvę.

Iškilmingame minėjime salėje ir sekmadienio pamaldose koplyčioje organizacijos prašomos dalyvauti su savo vėliavomis.

Vasario 16 d. ryto bus pakelta Lietuvos trispalvė

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
2227 DUNDAS STREET W., Visals kelionių reikalais
TORONTO, ONTARIO betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531

montreal

MENO PAVEIKSLŲ PARODA
The Montreal Museum of Fine Arts vestibulyje (Lobby), 2020 University St. Montreal, STELLA SAGAITIS (buv. St. Zuperkienes) bus darbų paroda

Parodos atidarymas įvyks vasario 14 d., 8 val. vakaro ir paroda tęsis iki kovo 12 dienos.

Menininkė nuoširdžiai kviečia lietuvius į parodą atsilankyti.

ADRIA KELIONIŲ BIURAS jau skelbia keliones į Lietuvą maršrutą su kainoraščiais ir datomis. Ši met duodamas toks: Maskva - 2d., Vilnius - 5d. Leningradas - 4d., Maskva - 2d. Išvykimo datos iki rugsėjo: bal. men. - 25d., geg. - 9, 16, 23, 30d., bir. - 20, 27 d. liep. - 11, 25d., rugp. - dd., 5, 12, 19, 26d., ir spal. - 3 d.

Biuras suorganizuoja skridimus iš didžiųjų Kanados ir Amerikos miestų į Montrealį.

• Radio Valandėlė, Liudo Stankevičiaus vedama, mini 10 metų veiklos sukaktį. Ta proga, vasario 27 d. Labat alaus bravoro patalpose, įvyks paminėjimui pobūvis.

• Kovo 30 d. A.V. bažnyčioje religinis koncertas.

Dalyvauja: iš Boston'o smulkininkas Izidorius Vasilūnas ir sūnus Vytenis, A.V. choras, oktetas ir sol. A. Keblys.

• Balandžio 27 d. A.V. choro metinis koncertas.

• GINTARO ansamblio metinis koncertas įvyks birželio mėn. 1 d.

• Jonas ir Bronė Lukoševičiai ir Genė Petrulienė su duktere Irena buvo išvykę į Florida.

• Vasario 10 d. choristai surengė Lindai Gudaitel gražų "Mergvakarį". Ji išteka už kapt. L. Baršausko.

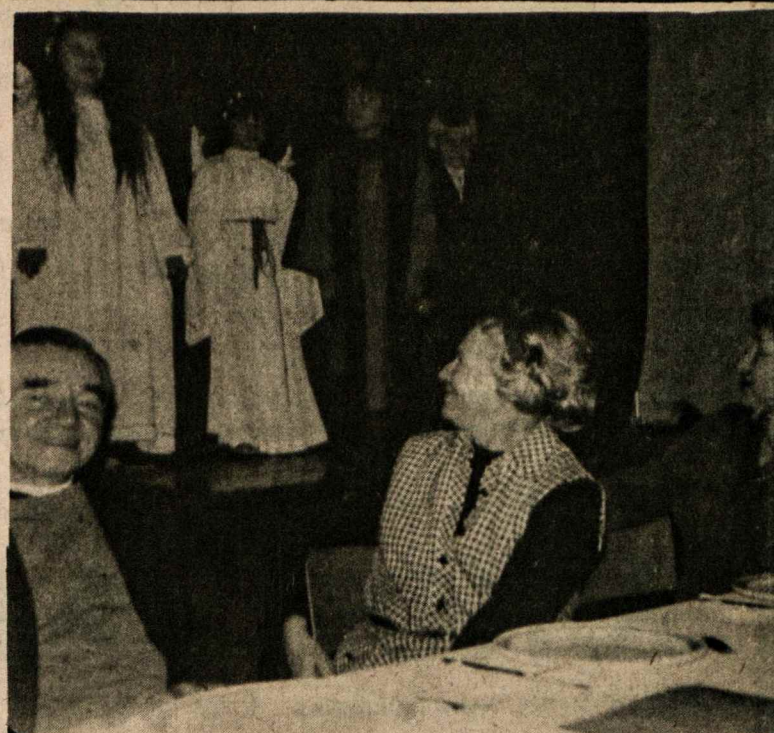
• Vasario 10 d. suėjo 5 metai nuo Jono Kardello mirties. Paminėjimas - akademiška ruošiamas vasario 24 d. sekmadienį, Aušros Vartų parapijos salėje, tuojuo po pamaldų.

• Mirė Kleizienė virš 50 m. amžiaus, Elzbieta Pečiurienė.

prie miesto rotušės.

• Hamiltono mėgėjų teatras "Aukuras" vadovaujamas Duguvietytės - Kudabienės, kovo 3 d., Royal Canadian Legion salėje suvaidins "Sniego Karalienę". Tai dvi su puse valandos trukantis vaidinimas, kuris verta pamatyti suaugusiems ir jaunimui. Prašome iš anksto rezervuoti pirmą kartą St. Catharines pamatyti "Sniego Karalienę".

Apylinkės valdyba

Iš Kat. Moterų parengimo: sėdi Tėv. J. Kubilius, pirm. dr. A. Jaugelienė, ir E. Navikėnienė. Scenotejovai: M. Adamonytė, Z. Jurkutė, I. Keršytė ir J. Keršys.

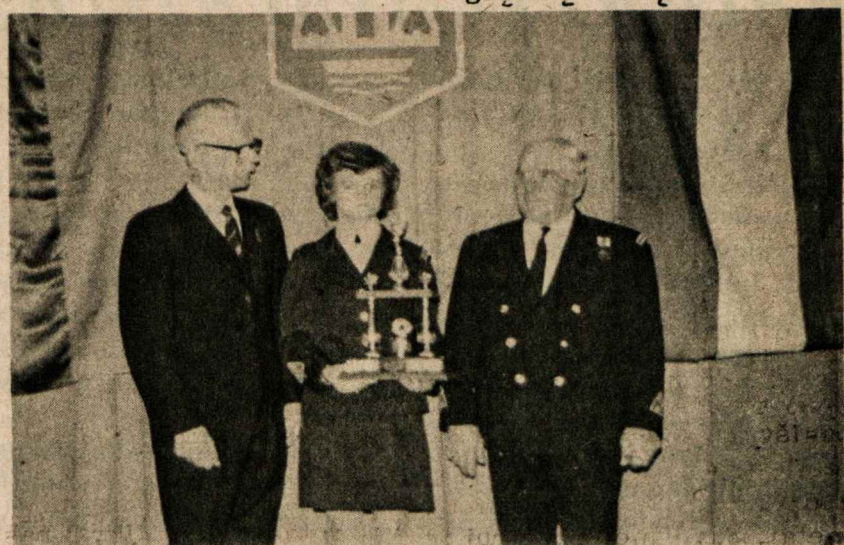
laitienė 57 m. amžiaus ir Antanas Paznokas. Visi palaidoti per Šv. Kazimiero bažnyčią.

• Serga: M. Valadkienė, O. Markevičienė ligoninėse ir nelaimingai susižeidę: P. Bendžaitienė ir P. Meškiniš sveiksta namuose.

• K.L.M.D-ja Montreale Antanas Paznokas. Visi palaidoti per Šv. Kazimiero bažnyčią.

• Seseles šaukia visuotina narių susirinkima. Narės ir viešnios prašome skatinti gal dalyvauti.

• Ada Peteraitienė po operacijos sveiksta ir žada netrukus grįžti į darbą.

Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimo metu buvęs ilgametis Mindaugo šaulių kuopos pirmininkas S. Barauskas (kairėje) išteikia "Neringos" Jūrų kuopos šauliams dovanas: L. Urbanavičiūtei už geriausią šaudymą ir Adolfui Jurjonui medalį už nuopelnus Lietuvai ir šaulių sąjungai tremtyje.

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

JUOZAS GRAŽYS
KAILIŲ SIUVĖJAS
• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remoduuoju
• Vasaros laikui saugojimas (Storage)
6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat
GENERAL CONSTRUCTION REG'D.
89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.
Ivairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas - tel. 366-6237 / 3896

Baltic Woodwork Co.
K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.
547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.
IVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai, izoliacija, Ten-Test.
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. idirbiniai ir visa kt.
7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Jetté & Frères
Hydro - Quebec atstovas,
Tik Cascade
apmokate mėnesinę elektros sąskaitą.
1.75 \$ per mėn. ir įrengia karšto vandens kildymą.
40 \$
2.25 \$ per mėn.
60 \$
Visi kiti vandentiekio ir kildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Taip pat gazių priemonių pardavimas ir įrengimas. Veltui įkainavimas.
Jetté & Frère Liée
Plumbing & Heating kontraktoriai.
140-2e AVENUE - 366-0330

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ \$709.00
1974 METAIS PRADEKANT NUO

ISVYKIMO DATOS: Balandžio 25 d.
Gegutės (May) 9, 16, 23, 30 d.

Birželio (June) 20, 27 d.

Liepos (July) 11, 25 d.

Rugpjūčio (August) 1 d.

Rugsėjo (September) 5, 12, 19, 26 d.

PUIKUS SUSIJUNGIMAS SU MONTREALIU IŠ VISŲ DIDŽIŲJŲ KANADOS IR USA MIESTŲ.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Jau pramatomas vietų ribotumas!

Parūpiname dokumentus JŲSŲ GIMINĖMS išsikviesti iš Lietuvos.

Rašykite anglų kalba:
ADRIA TRAVEL SERVICE
4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, P.Q. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

Jony's Photo Studio
1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTŲNŲS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
IVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

TEXACO MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)
POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

• Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
• Degalai, tepalai, padangos ir kita
• Montrealičiams lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.
7725 George Street • Taisymas ir dažymas automobilių
LaSalle, Que. • Pardavimas ir taisymas Chaparral
firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtys. Sav. G. Desrochers
TEL: 366-0500, 366-4203

LaSalle AUTOMOBILE INC.
366-7818
PARDAVIMAS
IMPERIAL - CHRYSLER - JODGE - CHARGER
CORONET - CHALLENGER - SWINGER - DART
Camions DODGE Trucks
7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.
Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas.
Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės De LaVerendrye prie Lapierre, tel. 365-3364

Highland Auto Body
611 LAFLEUR AVE., LASALLE
TEL. 366-7281

• Atliekami mechaniniai darbai
• Išorės taisymas ir dažymas
• Dunlop padangos ir baterijos
Pardavimas gazolino ir alyvos - lietuviams nuolaida.
Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

VASARIO 16 MINĖJIMAS

1974 m. vasario 17 dieną, sekmadienį.

11 val. IŠKILMINGOS PAMALDOS LIETUVIŲ BAZNYČIOSE

Visos lietuvių organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis.

3 val. p.p. PLATEAU SALEJE MINĖJIMAS, 3710 Calixa Laval Ave., Montreal

Prelegentas dr. Petras Lukoševičius

Koncertinę minėjimo dalį išpildys Montrealio lietuvių jaunimo ansamblis "GINTARAS" ir Aušros Vartų parapijos CHORAS.

Rengia KLB Montrealio Apylinkės Valdyba

VASARIO 24 d., sekmadienį, Aušros Vartų parapijos saleje rengiamas

JONO KARDELIO

mirties 5-kių metų sukakties PAMINĖJIMAS - AKADEMIJA

Programoje: L. Girinio - Norvaišos žodis;
P. Rudinsko paskaita.

MENINĖ MINĖJIMO DALĮ IŠPILDYS: muzikas K. Smilgevičius ir
solistas A. Keblys.

Visus Montrealio ir apylinkės lietuvius maloniai kviečiame paminėjime dalyvauti.
IEJIMAS LAISVAS.

Rengia KLB Montrealio Apylinkės Valdyba

RADIJO PUSVALANDIS

Lietuvių radio pusvalandis Montrealyje ižengė į antrąjį dešimtmetį.

Dešimtmečio paminėjimui, laiku nebuvo gauta salė, todėl minėjimas įvyks vasario 27 d. Labatt svetainėje, Ville LaSalle.

Liudas Stankevičius, pusvalandžio įkūrėjas ir išlaikytojas, seka tėvo pėdomis. Inž. A. Stankevičius pastatė Lietuvoje Kauno radio stotį, ir jai vadovavo. Brolis Alis (Alain Stankė) žinomas radio ir televizijos komentatorius žinomas Montrealyje ir už jo ribų.

Liudas Stankevičius labai užimtas, yra parašęs dešimt lengvų turinio knygų, kurias prancūzų kalba išleido "Edition de L'Homme", be to aš-

tuonias lietuviškas plokšteles. Dvi jo knygos išverstos į anglų ir ispanų kalbas.

Šiuo metu jis dirba Sir George-Williams universitete, jo žinioje yra penkios "engineering" laboratorijos, kurių reikalais dažnai komandiruojamas į mokslinius simpoziumus - suvažiavimus USA.

Matematiškai skaičiuojant, išsilaikyti pusvalandžiui Montrealyje neįmanoma, nes čia randasi vos keletas lietuvių verslininkų ir bankas "Litas", kurie remia pusvalandį, todėl šių eilučių autorius kadaise labai apsiriko pranašaudamas, kad pusvalandis išsilaikys tik trejeta metų. Pusvalandis gyvuoja dėka Stankevičiaus ir žmo-

nos Valerijos patvaraus darbo ir pastiprinimo.

Pusvalandžiui bendradarbiavo visa eilė žymių montrealiečių ir svečių iš kitur; red. J. Kardelis, dr. P. I. Lukoševičiai, dr. Gražytė-Maziliauskienė-E. Maziliauskas, dr. H. Nagys, P. Adamonis, kun. Gaudzė, V. Peteraitis, A. Lymantas, P. Eferas ir daug

kitų. Miesto burmistras Jean Drapeau taip pat kalbėjo. Žurnalas "Actualité" paskyrė visa puslapį iškelti L. Stankevičiaus nuopelnus.

L. Stankevičius, jaunesnės kartos žmogus; jis nėra "kietasprandis", kaip daugumas iš mūsų, jis "nebijo" pa-

AS ESU ATSAKINGAS, KAI BET KAS, BET KUR ŠAUKIASI PAGALBOS. AS NURIU, KAD A.A. RANKA VISAD BŪTŲ TENAI ISTIESTA. IR DELEI TO: AS ESU ATSAKINGAS.

Jeigu geri ir gali gerti -
Tavo reikolas.
Jeigu geri ir negali gerti -
mūsų reikolas.
Skambink dieną ar naktį A.A.
Tel. 521-2185.

JEI NORI LIETUVIŠKAI KALBĖTI - SKAMBINK DARBE VALANDŽIUS 489-5391 (KAUSK LEQ); O VAKARAIŠ NAMŲ TEL. 366-2548 ARBA 277-7868.

laikyti ryšių su okupuotos Lietuvos menininkais. Kadangi latviai, estai neturi savo radio, jiems buvo užleista, kada buvo jų tautinės šventės.

Pusvalandis transliuojamas per Stotį CFMB, banga 1410, trečiadieniais 11:30 val. Pats vedėjas žino, kad laikas nepatogus - pirmą, bet kaip padarysi, jei kitos skaitlingos etninės grupės, kaip italai, graikai, "nuperka" patogesnę laiką. Kai kas dėl to stūlo pusvalandį uždaryti, nes mažai kas klauso. Jei

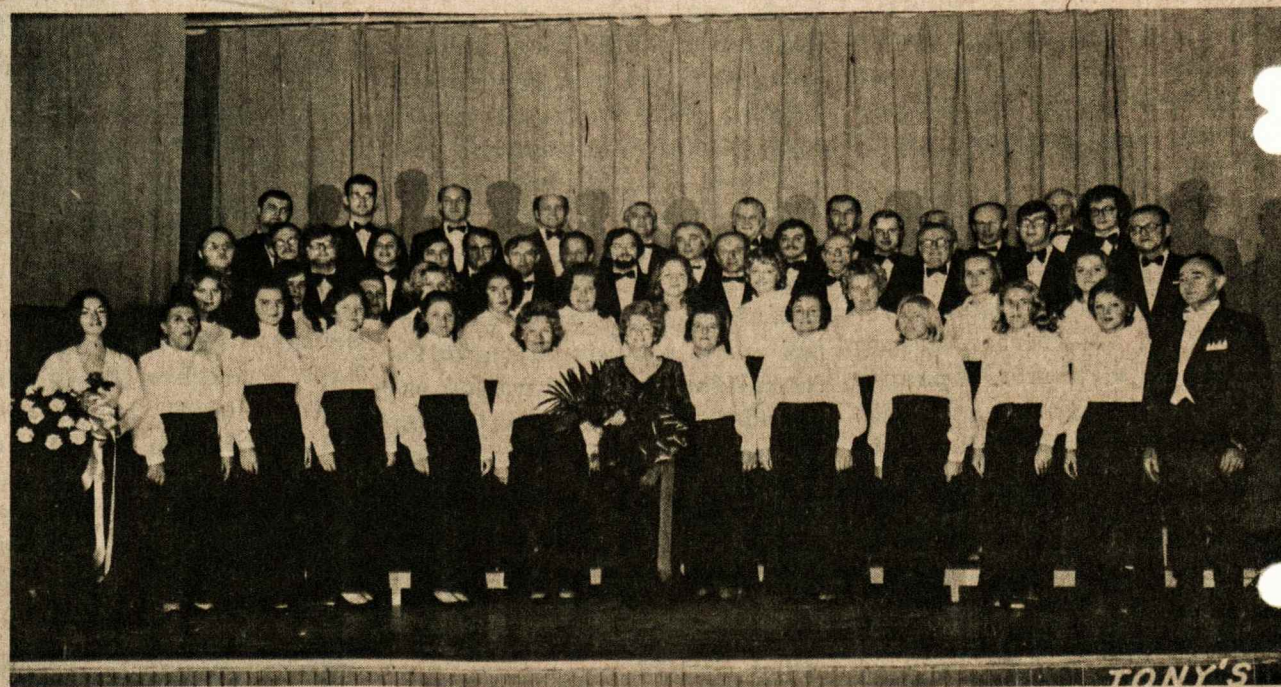

L. Stankevičius pamokslų dabar mažiau kas klauso, tai nereiškia, kad bažnyčias reikėtų uždaryti?

Ar nenorėtų imti pavyzdį iš kuklaus pensininko Juozo Štugzdinio, kuris vienas pats paaugojo daugiau šimtinės, kad pusvalandis išsilaikytų.

J. Ladyga
• Studentė Aldona Juodkajytė susižiedavo su mokytoju Edvardu Barisa, kurių su-tuoktuves numatomos rudenį.

NL Spaudos biurus gegužės 11 d. ir Toronto gegužės 4 d.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS CHORAS, dalyvauš Vasario 16 minėjimui

FLORIDA kviečia

Pats maloniausias laikotarpis saulėtoj Floridoj yra dabar: šiltas oras, viliojantis jūros vanduo ir baltas paplūdimio smėlis.

Kreipkitės į šiuos lietuvių viešbučius:

TOWN & SURF APLS. NORWYN APLS.
9016-9024 Collins Ave. 126 Ocean Drive,
Surfside, Fla. 33154 Miami Beach, Fla. 33139
305-865-9357 Sav. B. Sergautis 305-672-4903
Tel. 305-672-9161
Visą laiką veikias maudymosi baseinas ir parkavimui vieta.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

- NERIBOTOS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS!
- UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)

PASIKALBĖKITE SU
Manageriu
LEO GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas 6%	Asmeninės 9%
Taupomasis s-tas 7%	Nekiln. turto 9%
Term. ind. 1 m. 7.5%	Cekių kredito 9%
Term. ind. 2 m. 8%	Investicines nuo 9.5% iki 12%
Term. ind. 3 m. 8.5%	

Duoda nemokamą gyvybės apdrau Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000
da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriųs apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVIŲ

Gerb. NL Remėjau!

"Nepriklausoma Lietuva", kad galėtų tęsti užsibrėžtus tikslus ir kad susidarytų lėšų patalpų pagrindiniam pertvarkymui, B.ves V. ba kreipėsi į žinomus lietuvius dailininkus prašydama paramos. Kaip matote jie gausiai atsiliepė padovoti namams vertingus savo darbus. Visi bilietai pažymėti darbai bus išleisti loterijon, kuri įvyks šių metų gegužės mėn. 11 d. Visi NL skaitytojai ir remėjai loterijos bilietus gaus poštu prašant neatsisakyti paremti savąjį laikraštį šia nedidele loterijos auka. NL.

Name

Address

Tel

Nº

Nº

NEPRIKLAUSOMA
LIETUVA
INDEPENDENT LITHUANIA - LITHUANIE INDEPENDANTE
7772 GEORGE STREET, LA SALLE
MONTREAL, QUEBEC, CANADA
TEL 366-6220

1. A. TAMOŠAITIENĖ MOTERIŠKAS
LIETUVIŠKAS TAUTINIS RŪBAS
2. R. ASTRAUSKAS PAVEIKSLAS
3. P. BALTUONIS MEDŽIO SKULPTŪRA
4. R. BUKAUSKAS PAVEIKSLAS
5. E. PAKALNŠKIENĖ PAVEIKSLAS
6. J. ŠAUCIULIS MEDŽIO DROŽINYS
7. A. VAZALINSKAS PAVEIKSLAS
8. G. VAZALINSKAS PAVEIKSLAS

Traukimas įvyks 1973.XL.17.
\$ 1.00 AUKA - DONATION

PIRKTI AR PARDUOTI
NEKILNOJAMĄ TURTĄ PADĖS JUMS
V. Peteraitis
353-9960 / Namų 721-0614
UNITED TRUST REALTIES
7995 Blvd. Les Galeries. D'Anjou. P. Q.

Žemiausios kainos!
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komerčio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

PRANEŠAMA,
KAD
ADAMONIS
INSURANCE AGENCY, INC.
pasirašė sutartį darbui su
GENERAL SECURITY INSURANCE CO. OF CANADA
(Jos stambiausi akcininkai yra Quebeco
Taupomosios Kasos - "Caisse Populaire")
Dirbama ir toliau su
ROYAL INSURANCE GRUP,
PRUDENTIAL ASSURANCE COMPANY LTD.
Klijentams, tai reikią platesnę galimybę ir
pasirinkimą - kainos ir draudimo atveju.
TEL: 722-3545 P. Adamonis
CIB

PHARMACIE
Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

7626 CENTRALE LASALLE

366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

DR. V. GIRIUNIENE
Dantų gydytoja

5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL
TEL. 255-3535

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENE

1410 Guy St. pirmas aukštas,
11-12 kambarys
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dantų gydytojas
Dr. Jean Maliska
CHIRURGIEN DENTISTE
DENTAL SURGEON
1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis B.A., B.C.L.
Insurance Exchange Building
276 St. James Street West
Suite 525, Montreal, P. Q.
Tel: 842-1126, namų 678-3660

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.